

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

smrt u ledenoj pustinji

BROJ 123

CENA 2 DINARA

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKÉ FIRME

DARWIL

TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4/I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA
ČASOVNIKA „DARWIL“ I „ARETTA“ POZNATIH PO
PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA.

TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAŽNJU
NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO
SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRADENOG OD 14,
18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

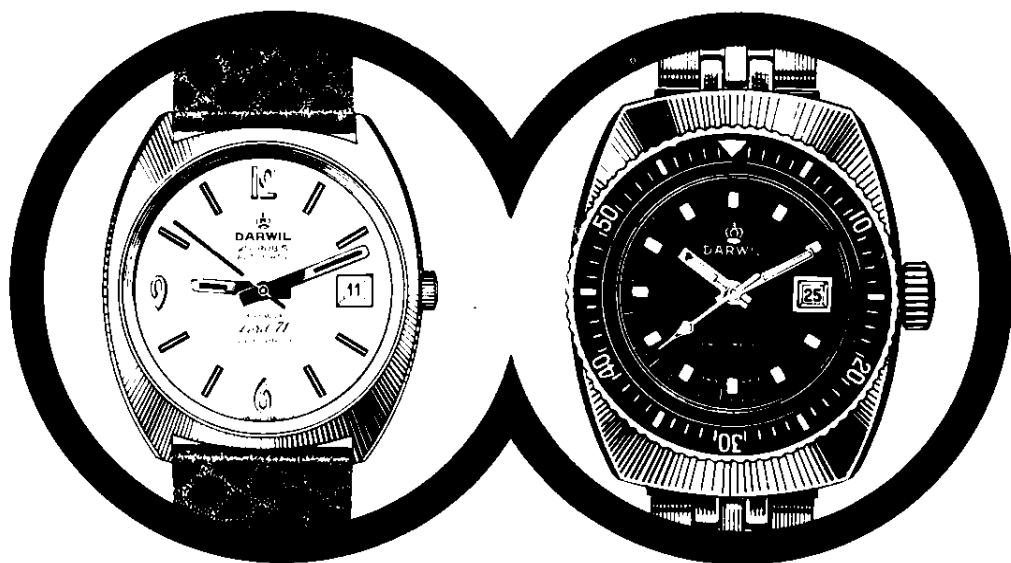
ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71

ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71

**SA UGRADENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA
I UDARA**

ČASOVNIKE „DARWIL“ I „ARETTA“ MOŽETE NABAVITI
I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM
KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!

**SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM
MESTIMA**

**Vilijam
Mark:**

**SMRT U
LEDENOJ
PUSTINJI**

Naslov originala:

WILLIAM MARK:

TOD IM EIS

Copyright by Martin Kelter Verlag

1971

Sahranili su mrtvaca koga su našli na ranču u podnožju vešala. Ni je bio ni malo lak posao iskopati raku duboku čitavu jardu, pošto je zemlju pokrivao debeo snežni pokrivač. Ostala je samo smeđa mrlja na beloj snežnoj površini, mesto gde je razbojnik ležao. Ubili su ga „sivoliki“.

Vajat Erp je očistio ašov i pričvrstio ga za sedlo. Dok Holidej, koji je već to obavio, posmatrao je svog prijatelja kako prelazi prostrano dvorište i zastaje pred rančerskom kućom. Posle kratkog kolebanja krenuo je za njim i upitao ga:

— Šta to smerate, maršale?

Vajat Erp uzvratil:

— Pretresli smo štale, ambare, šupe, celu kuću i nismo pronašli nikakav trag; sve što smo zatekli jeste mrtvac ispod vešala. Ništa više.

Čovek iz Misurija okrenuo je glavu prema planinskim lancima, koji

kao da su dosežali do oblaka. Zamišljeno je promrsio:

— Povukli su se u planine.

Kockar izvadi iz džepa zlatnu tabakeru, uze cigaretu, stavi je među zube i kresnu, palidrvce. Žmirkajući gledao je u pravcu stenovitih planina.

— Da, tamo su pobegli. Ne sumnjam da se radi o našim „prijateljima“ — sivolikima. — Zatim je nogom udario u vešala, dodavši: — To je njihovo delo.

Sneg koji je padao u krupnim pahuljama pokrio je svaki trag koji je vodio od ranča u bilo kom pravcu.

Bili su zavejani i tragovi čoveka iz doline San Pedro, Kirka Mek Loverija, koji je na kratko posetio ranč „Navaho polje“, a zatim odmah odjahao.

Maršalov pogled je još uvek bio prikovan za planinske vrhove.

— Sprema se oluja

Pošto je Holidej iz iskustva znao da njegov prijatelj dobro poznaje sve znake prirode, odmah pođe prema štali, vodeći oba konja. Međutim, maršal je i dalje stajao ispred trema kraj vešala.

— Zar ćemo ove noći dalje? — neodlučno upita Holidej.

Vajat odmahnu glavom:

— Ne, ne, dobro ste učinili što ste životinje odveli u štalu. Ne možemo nikuda. Sprema se snežna oluja.

U tom trenutku, kao po komandi, sa zaravni iznenada počeo da fijuče vetar, kovčlajući sneg sa niskog krova štale. Vetar bi im odneo šešire, da ih nisu u poslednjem trenutku dograbili rukama.

Bez reči su se popeli uz stepenice i ušli u kuću.

Maršal je zastao u hodniku i pogledao oko sebe. Za to vreme Holidej je kresnuo palidrvce i nadneo ga nad fitilj lampe koja je visila na zidu. Slaba, treperava svetlost obasjavala je sada uzani hodnik, stvarajući avetinjski duge senke po zidovima.

— Ni najmanjeg traga — ponovio je maršal s nevericom. Otvorio je vrata dnevne sobe i bacio pogled u nju. Bila je to prostorija sa niskom tavanicom u kojoj je Lazaro Kapučini jednog od prethodnih dana pregovarao s jednim zločincem o ubistvu En Brinklej. Taj zločinac je imao zečju usnu.

Ono što Vajat Erp nije znao bila je činjenica da je samo pre nekoliko sati u ovoj istoj prostoriji stajao čovek za koga je tragao mesecima: vođa „sivolikih“!

Razbojnici su iznenada nestali iz

Arizone i pojavili se ovde gore u planinama Kolorada. Požar na Vinterovom ranču i napad na En Brinklej sasvim sigurno nisu bili slučajni. Vlasnik ranča kao i vlasnica hotela, gospođa Brinklej, bili su veoma bliski prijatelji maršala. Znači, napad na njih bio je nameran, smišljen.

Šta li su tražili razbojnici ovde? Da li je ovaj mali ranč bio njihov privremeni smeštaj, štab iz koga je Kapučini organizovao napade? Šta li je bilo sa glavnim vođom? Da li se i on nalazio tu negde u okolini?

Sva ova pitanja mučila su maršala. Nije mogao da se otme uverenju da je tajanstveni vođa maskiranih razbojnika ili „ljudi sa vešalima“, kako su ih još zvali, pripremao zamku. Konačno, Vajat je imao već dovoljno iskustva dole u Arizoni. Napadi, koje su organizovali u Tombstonu i okolini protiv maršala, smišljeni su veoma podmuklo i lukavo.

Šta je trebalo da znači to što su se sasvim neočekivano pojavili gore u Koloradu? Nije li možda vođa bande time hteo da izvuče maršala iz pokrajine Kočiz u Arizoni, kako bi neometano sprovodio svoje velike planove. Isto tako nije bilo isključeno da je odabrao Kolorado, za novo područje gde će sprovoditi svoje akcije.

Već u Arizoni je bilo veoma teško goniti bandu. Ovde, međutim, to je bilo gotovo nemoguće. Na Vajatovom putu bilo je sada više prepreka nego bilo gde.

Kada se spustilo veče, maršal ugasi svetlo. Prišao je niskom prozoru i posmatrao ogromno polje,

pokriveno debelim snegom. Za to vreme Dok Holidej je po običaju stajao kraj vrata, naslonjen na zid.

Bilo je tu još nešto što je maršalu zadavalo velike brige. Bolje rečeno neko: Kirk Mek Loveri! Pojava ovog razbojnika u Šošonu bila je već dovoljno uznemiravajuća. Zatim, nalazio je na njega u klanu i sada na ovom planinskom ranču. Sve je postalo veoma zamršeno. Šta je taj čovek hteo ovde? Šta je tražio u ovim stenovitim planinama? Tvrdnju da je iz čiste radoznalosti i želje za avanturom stigao u „Navaho polje” maršal nije mogao da prihvati kao objašnjenje, bar ne sasvim. Vajat je bio gotovo ubeđen da ovaj mračni Mek Loveri ima neke veze sa „sivolikima”.

— Ne bi me čudilo da je taj lupez vođa — iznenada primeti Holidej.

Maršal ga iznenađeno pogleda.

— Upravo sam na njega mislio.

Kockar baci opušak, pa promrsi:

— Taj momak je blefer. Ja sam nekoliko puta natrčao na njegove blefove. Sposoban je, lukav, prepreden, ali ipak ne mogu nikako da pretpostavim da vodi toliku bandu. Da je u pitanju ostatak nekadašnje Klantonove družine, pa i da prihvatim. Ali za ovoliku bandu, prosto neverovatno!

— Ipak, nešto ga je ovamo dovelo.

— Pa jasno, Vajate! Ni ja ne mislim da je to bezazlena šetnja.

— Igra on neku mračnu ulogu u celoj priči.

— Možda je neka vrsta glasnika?

— Ne, Dok. To ne verujem jer je lupez suviše ponosan i uobražen. On uglavnom radi za svoj račun i na svoju ruku. Usamljen je tip u svakom slučaju, pa čak ako i jeste vođa te proklete bande.

Iako je to tvrdio, maršalu se ipak usadila u glavu Holidejeva ideja da je Mek Loveri neka vrsta glasnika.

Možda nije najmljieni glasnik, možda on to čini po sopstvenoj volji, zbog toga što je sklon raznim avanturama. Rešenje zagonetke moglo bi biti to, da je Mek Loveri glavnom gazdi u Arizoni javljao šta se ovde zbiva. Takav zadatak mogao je da prihvati svako drugi, svaki čak i najbeznačajniji član zločinačke družine. Pa ipak, zbog čega bi veliki vođa u tu svrhu koristio tako „skupog” čoveka? Kirk Mek Loveri nipošto nije bio jeftin čovek. Konačno, imao je veliko ime zahvaljujući dvojici svoje braće, koja su pala u O. K. Koralu u obračunu sa braćom Erp i Dok Holidejem.

U niskoj dnevnoj sobi ranča „Navaho polje” vladala je neko vreme tišina. Konačno je prekinuo maršal:

— Oni su u planinama. Lazaro Kapučini je s njima. Šta tu ima još da se razmišlja?

Lazaro Kapučini, drugi čovek po značaju u zločinačkoj družini „sivolikih”, koga je maršal u Tombstonu uspeo da uhvati, pobegao je iz ozloglašene robijašnice Seskateva i stigao ovamo u Kolorado. Nije bilo sumnje da je on vodio bandu prilikom napada na Vinterov ranč. Bio je ovde u „Navaho polju” i najmio

čoveka da ubije En Brinklej. Međutim, najmljени ubica je „zatajio“, što je platio životom. Kapučini je surovo kaznio nepouzdanog zločinca. Sve je ukazivalo na to da je napustio ranč i sa svojom bandom otišao gore u planine. Bio je to hrabar, lud poduhvat. No, pošto je maršal poznao Kapučina, znao je da ovaj ne čini ništa pošto prethodno dobro ne razmisli. Prema tome, krenuli su u planine sigurno uz pomoć vodiča, izvidnika, koji poznaje ove krajeve. U ovo doba godine, kada pada veliki sneg, a snežne oluje su veoma česte, teško bi se mogao bilo ko snaći u klancima visokih planina.

Nije smeo da okleva. Opasni vođa Kapučini je morao konačno biti uhvaćen.

— Ako je krenuo prema Prvom prelazu onda je izgubljen — zaključio je maršal. — Naravno, mogao je da krene preko, prema Bik Stonu, mada je to gotovo isto toliko opasno.

Iz dna sobe javio se kockar:

— Postavlja se pitanje, Vajate, šta bi on tražio gore kod Bik Stona.

— Ni meni nije jasno. U svakom slučaju, on nizbrdo nije krenuo.

— Kada mislite da nastavimo put? — upitao je kockar, posle izvesnog vremena.

— Čim oluja prestane.

Dvojicu prijatelja iz Dodž Sitija noć ne bi sprečila da krenu dalje. No, morali su da sačekaju da prođe snežna oluja.

Srećom, to nije bio neki jači na-

let. Oluja je bivala sve slabija. Već posle ponoći sneg je mirno padao. Izveli su konje iz štale i uskočili u sedla.

Sockar je zaustavio svog konja između ambara i štale, a čovek iz Misurija krenuo prema glavnoj kapiji.

Maršal je nekoliko minuta gledao prema dolini. Da li mu se to samo pričinjava, ili se doista dole nizbrdo pokreće jedna tamna tačka? Maršal podiže ruku, kockar potera konja i pogleda u pravcu maršalove ispruženih ruke.

— Hej, to je ili grizli ili neki jahač.

— To je jahač — zaključio maršal. — Krenuo je pravo prema ranču.

Brzo su se sklonili sa kapije i vratili konje u štalu. Onda su stali ispod nastrešnice kraj vrata. Vajati sa leve, a Dok sa desne strane. Maršal je mogao kroz otvor na ogredi da vidi dolinu.

— Ide pravo prema kapiji — dopisao je svom prijatelju.

— Je li sam?

— Izgleda tako. Ja motrim na cemu dolinu.

Čekali su. Jahača su mogli da razaznaju u mraku zahvaljujući blještavoj belini snega. Potrajalo je prilično dok su mogli da ga prepoznaju.

Bio je to visok, krupan čovek. Sedeo je nagnut nad sedlo i obema rukama se držao za vrh.

Holidej, koji je takođe uspeo da nađe pukotinu u ogradi i kroz nju motri na polje, prošaputa:

— Hej, pa taj je na kraju snagal

— To naravno može biti i varka.

— Da, ali u tom slučaju ostale bismo morali da očekujemo sa druge strane. Kao što vidite i sami, tako nešto je isključeno.

I doista bilo je isključeno, jer se sa suprotne strane ranča nalazio okomiti planinski obronak. Naravno, dva prijatelja su tačno proverila položaj ranča i znala da sa te strane ne mogu očekivati nikakav napad. Kapučin je veoma lukavo izabrao ovo imanje za svoj štab. Niko ga, faktično, ovde nije mogao napasti i iznenaditi, naročito ne u ovo doba godine, kada je sneg tako visok.

U međuvremenu jahač se približio na četrdeset jardi. Vajatu i Doku se učinilo da čuju kako s mukom diše.

Maršal je još uvek čekao. Sada se već mogao da razabere i mukli topot kopita. Iznenada nastade tišina. Vajat Erp, koji je posmatrao jahača kroz pukotinu na ogradi, primeti kako ovaj pokušava da se ispravi u sedlu i osmotri ranč.

— Kasno si se toga setio, momče — promrsi kockar podrugljivo.

Jahač potera još jednom konja. Pred samim ulazom počeo je da viče:

— Hej, prokleta rago, šta si se ukopala? Kreni dalje.

Čuli su glas koji im se činio poznat. Vajat napusti skrovište i priđe ulazu.

Jahač iznenađeno pogleda prema njemu, a onda pokušao da izvuče psujući, pušku iz futrole.

— Ujka Sam? — upita maršal iznenađeno.

— Mister Erp! — uzviknu jahač

i podiže obe ruke u vis. — Hvala svevišnjem, vi ste ovde, mister Erp Gde je Dok?

— I on je ovde — čulo se s druge strane ograde.

Vajat priđe jahaču i pruži mu ruku.

— Sjašite, ujka Sam.

— Lako je to reći. Hteo bih da mogu.

— Pa ne možete ostati do sudnjeg dana u sedlu.

— Ne mogu ni dole.

Dva prijatelja mu pomogaoše da siđe iz sedla i uneše ga u kuću.

— Gde ste bili, čoveče, za vreme oluje? — upita Vajat.

— Ah, negde dole između stena.

— I, ko vas šalje?

— Nko. — Crnac otrese sneg sa svog kvekerskog šešira i sruči se na stolicu. — Došao sam zbog gospođe Brinklej.

— Šta je s njom? — upita Holidej spremno.

— Loše, dok, veoma loše.

Holidejevo lice bilo je kao od kamena isklesano.

— Od toga sam strahovao. Velika je razlika izvući nekoliko komada olova iz momka kakav je Frederik Astor, ili to učiniti iz tela jedne krhke mlade žene. Zločinac je pogodio sa dva metka. Jedan je prodro prilično duboko u telo. — Govoreći to, kockar priđe prozoru i zagleda se u noć. — Ipak, nadao sam se da će se izvući.

Pun minut niko nije izgovorio ni reč. Onda je crnac duboko uzdahnuo:

— Da, veoma joj je loše. Da budem iskren: zlo!

— Ne morate dalje govoriti, ujka Same — prekide ga maršal. — Shvatili smo.

Crnac podiže glavu.

— Ne, ne, mister Erp, nije mrtva ako ste to pomislili.

Holidej se odvoji od prozora.

— Znači živa je?

Ujka Sam sleže ramenima.

— Kada sam krenuo ovamo, bila je živa. Govorila je sa mister Donevanom.

— Ko je to?

— Lekar iz Glenvud Springsa. Doktor Bradli ga je poslao.

— I šta je Donevan kazao?

— Rekao je da joj samo Dok Holidej može pomoći.

Na to maršal procedi kroz zube:

— Kako da joj Holidej pomogne? Pa on joj je već izvadio metke iz tela.

— Ne znam, mister Erp, tek doktor Donevan je rekao da joj Holidej može pomoći.

— Ne shvatam. Kod nje su dva lekara. Šta bi tu Holidej mogao još učiniti?

— Pa — ponovi crnac — mister Donevan tvrdi da postoji majušna nada koja se zove Dok Holidej.

U sobi je ponovo zavladao tajac. Kockarevo lice bilo je ukočeno.

— Moram natrag, Vajate — iznenada je rekao.

Maršal odmahnu glavom. Niko nije ni slutio koliko mu je to teško palo.

— Ne, Dok, moramo da nastavimo put. Kapučini je gore u planinama. Moram za njim, znate to dobro.

Holidej grčevito steže drške svojih revolvera, ukrašenih slonovačom.

— Da, znam. Sada svako od nas ima svoj put. Naši putevi nas sada vode u raznim pravcima. Vas on vodi u planine, a mene dole u Šošon.

*
* *

Bez reči su se razišli. Vajat Erp je grabio prema okomitoj padini uzbrdo. Za to vreme Holidej je u pratnji crnca krenuo niz obronak.

Kad su malo odmakli, crnac pritera svog konja uz Holidejevog. Kockar je sve vreme ćutao kao zaliven.

— Mislim da vam moram podrobnije objasniti, mister Holidej. Gospođa Brinklej je na samrti. To naravno nema nikakve veze sa metkom koji ste vi izvukli iz tela.

Holidej je zaustavio konja i lagano okrenuo glavu prema crncu. Shvatio je.

— Znači, još jednom su pucali na nju?

Crnac obori glavu.

— Da, to je učinio čovek čije lice je pokrivala siva maska. Video sam ga svojim očima, ali nisam bio sposoban da pucam. Stajao je na prozoru i dva puta pucao na ženu u postelji. Kada sam se konačno pribrao i mašio za pušku, sivoliki je nestao. Nestao je kao priviđenje. Istrčao sam u vrt, u dvorište, ali od njega ni traga.

Kockar uhvati crnca za ruku i snažno ga steže. Zagledao mu se pravo u zenice.

— Kako to, ujka Sam? Zar vam

maršal nije naložio da se držite dalje od kuće, da budete po strani?

— Jeste doktor Holidej, ali pomislite, pa moja je dužnost da obidem gazdaricu.

— Bila vam je dužnost da činite ono što vam je naređeno Sam. Trebalo je da budete dalje od kuće, vi ste krivi ako ona umre.

— Ja?! — promuca crnac užasnuto. — Ali, mister Holidej, kako možete reći tako nešto? Po čemu sam ja kriv? Ja je volim. Ja je poštujem, sve bih za nju učinio, ako treba i u smrt bih išao zbog nje. Prevalio sam ovaj naporni put, samo radi nje. Zbog toga što su mister Bradli i mister Donevan rekli da bi ste je vi mogli spasti.

— Bez obzira na to, vi ste krivi, Same. Vi ste „sivolikog” doveli do nje. Trebalo je samo da motri kuda se vi krećete, pa da zna gde će je naći.

Stari crnac samo što nije zajecao.

Holidej okrete galvu i pogleda prema ranču koji je sada ličio na tamnu mrlju na blještavo belom pokrivaču.

— Velika je sreća što ovaj deo priče maršal nije čuo.

U rano popodne sledećeg dana, posle dugog iscrpljujućeg puta, stari crnac je gotovo visio u sedlu. Najverovatnije bi i pao sa konja da ga kockar nije vezao za sedlo.

Kad su konačno stigli u Šošon, Holidej potera svog konja glavnom ulicom prema kući u kojoj je ležala En Brinklej.

Uveo je konja u dvorište i zakucao na sporedna vrata.

Otvorio mu je doktor Bradli

— Mister Holidej! — promucalo je. — Hvala bogu što ste stigli iako gotovo više nema nade.

Kockarevo lice je bilo modro od hladnoće. Prošao je pored Bradlija i ušao u sobu. Pored vrata je stajao mršav, mali čovek. Kada je spazio pridošlicu lako se naklonio. Bio je to doktor Donevan. Holidej ga kratko odmeri, a onda skide šešir i priđe postelji.

Ranjena žena je držala oči zatvorene. Holidej potraži pogledom Bradlija.

— Gde je pogođena?

Ovaj promuca:

— Gore, u rame, ali ne mogu da nađem metak.

Oborio je glavu i grčevito se uhvatio za gvozdenu ogradu postelje.

— Veoma mi je žao, Holidej, ali nisam mogao da nađem metak, a ni Donevan.

— Tople vode! — naredi odlučno kockar.

Oba lekara se trgoše.

— Šta, zar ćemo rizikovati? — gotovo je kriknuo Bradli.

— Naravno, on će da rizikuje — umeša se Donevan. — Zato je uostalom i došao. Ako iko može to da učini, on će.

Donevan je govorio prilično glasno, tako da ga Holidej preseče pogledom i ućutka.

Snažna plavokosa žena unela je u sobu veliki sud sa vreloom vodom.

— Potrebno mi je nekoliko čistih peškira.

— Eno ih u fijoci — rekla je žena. Donevan izvuče peškire.

Dva lekara sada su videla nešto što se može nazvati borba sa smrću.

Doktor Džon Henri Holidej, viđar i zubni lekar iz Bostona, koji je pre pola decenije počeo u Bostonu blistavu lekarsku karijeru, sada je vršio jednu tešku i majstorsku operaciju.

Posle beskrajno duga tri minuta, izobličeni komad olova uz zveket pade u metalnu činiju. Brižljivo je očistio ranu i previo je. Tri lekara su čutke stajala uz postelju ranjenice. Bredlijev pogled bio je prikovan za kockarev profil.

— Ovo ne bi trebalo sada da govorim, Holidej, ali moram da kažem. Donevan treba da čuje. Ma šta ljudi u ovoj zemlji o vama govore, doktore Holidej, ma šta se o vama pisalo, ostaje činjenica, da ste vi veličanstveni lekar. Ta činjenica se ne može izmeniti. Najveštiji operator, koga sam ikada video. Ako ova žena doživi sutrašnji dan, samo vama može da zahvali.

Rekavši to, Bradli napusti sobu. Donevan priđe kockaru i pruži mu ruku.

— Veliko hvala, Holidej.

En Brinklej je preživljavala najtežu noć u svom životu. Kada je zora počela da rudi, kraj njene postelje na stoličici još uvek je sedeo čovek koji je izvadio olovo iz tela.

Prvi zraci sunca dopirali su kroz prozor.

Holidej ustade, povuče zavesu i otvori prozor. Zatim se nagnuo nad ženu i opipao joj puls.

Napolju je u staroj stolici dremao

crnac. Preko puta njega na zemlji, umotan u tanko čebe, sedeo je mali Indijanac.

Holidej izađe u hodnik, pogleda ih a onda izađe u dvorište.

Na bunaru je video ženu koja je donela prethodne večeri toplu vodu.

— Dobro jutro, Dok. Kakvi su izgledi?

— Nadam se dobri. Otpornija je nego što sam mislio.

En Brinklej, međutim, još nije bila spasena. Borba za njen život trajala je puna dva dana. Tek onda je Doku Holideju bilo jasno da je uspeo da je „skine grobaru sa lopate”.

Ranjena žena ležala je bleđa lica kada su se vrata tiho otvorila. Čovek koji je ušao u sobu bio je ćelav, srednjeg rasta i nosio je naočari sa debelim staklima. Prišao je postelji na vrhovima prstiju. Okrećući svojim zadebljanim prstima nervozno šušir, netremice je posmatrao blede lice žene.

Tek tada je primetio desno od prozora čoveka koji mu je bio leđima okrenut.

— Izvinite, mister, moje je ime Preston. Ja sam sudija Preston, a vi pretpostavljam doktor Holidej.

Kockar se okrete. I njegovo lice bilo je blede od umora i nespavanja.

Sudija se zbunjeno nakašlja.

— Stigao sam noćas poštanskom kočijom. Bao sam u Denveru. Ovde u gradu desile su se užasne stvari. Prosto ne mogu da shvatim.

Holidej je čuo šum u hodniku i brzim koracima prišao vratima. Ugledao je crnca kako svim silama hoće da zadrži grupu ljudi.

— Šta se dešava? — upita kockar.
— To su članovi gradskog saveta, mister Holidej.

— Neka uđu.

Petorica članova saveta pošla su za sudijom. Kada su stupili u sobu užasnuto su pogledali ranjenu ženu.

— Ona je, dakle, još uvek bez svesti, zaključio sudija.

— Na žalost, jeste — uzvratila Holidej.

— Pogođena je sa tri metka?

— Da.

— Verujete li da će se izvući?

— Da, verujem u to.

Jedan od petorice, mršavi čovek nalik n stub trema, promrsi:

— Iz vaših usta u božije uši. Ta žena je gotovo mrtva.

Holidej, koji do sada nije obraćao pažnju na pridošlice, odjednom postade oprezan.

— Šta vi zapravo ovde tražite?

— Odmah ću vam reći — javi se debeljuškast čovek podbula lica. — Radi se o imovini gospođe Brinklej. Ona nema naslednika. Zbog toga treba razmotriti pitanje šta će biti sa njenim imanjem. To je stvar gradskog saveta. Konačno, to je veliki kompleks zemlje, uz samu glavnu ulicu, prema čemu savet ne može biti ravnodušan.

Holideja izda strpljenje. Njegove ledeno plave oči sevnuše.

— Napolje!

Ljudi su se trgli.

— Šta to treba da znači, doktore Holidej? — promrsi sudija.

— Rekao sam: napolje!

U tom trenutku je žena, a da to niko nije primetio, otvorila oči. Izne-

nađeno je gledala ljude oko svoje postelje.

— Mister Holidej, morate shvatiti! Pa ta žena je mrtva, ili gotovo mrtva. Treba se posavetovati šta će biti. Zar mislite da ćemo sačekati da to lepo mesto neko prigrabi?

Kockar ispruži desnu ruku i uhvati sudiju za jaknu.

— Slušajte, čoveče! Ako nećete da uvalite svoju ženu u udovičke nevolje, onda se gubite odavde. En Brinklej nije još mrtva i neće umreti budite sigurni.

— O, vi ćete je spasti? Da spasete ženu sa tri metka u telu? Pa to je ludost. Doktor Bredli je sam rekao da je izgubljena. To je potvrdio i doktor Donevan. Ali vi, veliki doktor Holidej, vi ćete je spasti, ha, ha, ha, to je...

U kockarevoj desnici stvorio se veliki revolver.

— Napolje!

Svi ljudi su stajali na svojim mestima kao ukopani. Tada se čulo metalno škljocanje i još jednom Holidejev uzvik: Napolje!

Odjednom su se svi pribrali i žurno istrčali. Holidej je išao za njima do vrata, a onda promrsio:

— Prokleti šljama! Lešinari!

Vratio je revolver u opasač. Još uvek je stajao u vratima, a onda čuo da ga neko poziva. Nije mogao da poveruje ušima. Bio je to slab ženski glas.

— Mister Holidej!

Džordžijanac okrete glavu i pogleda u pravcu kreveta. Na do tada krečno bledim obrazima žene videle su se dve ružičaste mrlje. Prišao je

postelji i uhvatio bolesnicu za ruku.

— Gospođice Brinklej!

— Mister Holidej, šta se dogodilo?

— Ništa. — U očima nekadašnjeg zubnog lekara zasvetleo je plamičak. — Baš ništa, gospođice Brinklej. Sve je u najboljem redu.

En Brinklej je bila spasena.

Ko je ispalio poslednji metak na nju?

Holidej je izašao na ulicu i duboko uzdahnuo vazduh u pluća. U tom trenutku na suprotnoj strani ugledao je čoveka naslonjenog na trem. Gotovo mu je zastao dah.

Bio je to naočit visok čovek, tamna lica i čudnih smaragdno zelenih očiju. Nošio je crno odelo i kratak crni kaput. Košulja mu je bila blistavo bela i ukrašena riševima. Šešir elegantan i nov, a čizme brižljivo izglaçane.

Kirk Mek Loveri!

Holidej ga samo odmeri, a onda gipkim koracima pređe ulicu, prilazeći nekadašnjem kauboju iz doline San Pedro.

Mek Loveri ga potcenjivački prostreli pogledom.

— Ovaj Šošon je veoma avanturistički grad, zar ne?

Mek Loveri se odmah snašao. Odgovorio je beskrajno podrugljivo:

— Kako se uzme, mister Holidej.

Kockar izvuče tabakeru iz džepa. Mek Loveri nastavi priču:

— Ne samo pun avantura, nego i veoma „koristan” grad. Pokazalo se, naime, da je Holidej, doista veličanstveni lekar. Trebalo bi ovde da se nastanite. Kladim se da biste se brzo obogatili.

Kockar nije skidao pogled sa Mek Loverijevog lica.

— Kladim se da ću saznati šta vas je ovamo dovelo, Kirk.

— Nema razloga za opkladu, Dok. Ja sam već sve rekao maršalu. Me ne privlače avanture i ništa više. Krstarim kao i Luk Šort ovim svetom i uvek se zadržavam tamo gde se nešto zbiva. U ovom trenutku je to Šošon. Uostalom, posao mi je veoma olakšan pri odabiranju takvih gradova. Naime, treba samo da utvrdim gde se nalazi Vajat Erp. Gde je on, tu je i gužva. Da se ispravim, tamo gde su Vajat Erp i Dok Holidej.

— Vaš način ćaskanja je veoma zanimljiv, Kirk Mek Loveri — procedi kockar kroz zube.

Nekadašnji kauboj podozrivo odmeri kockara.

— Na vašem mestu brinuo bih se o ljudima koji ovde puškaraju. Mogao bih da se opkladim, da su to „sivoliki”.

— Kada sam rekao da je vaš način ćaskanja zanimljiv, nisam hteo time da kažem da je i razumljiv, Kirk Mek Loveri.

Podrugljiv osmeh nestade sa Mek Loverijevog lica.

— Šta vi zapravo hoćete?

Na direktno pitanje Holidej je neposredno odgovorio:

— Voleo bih da saznam ko je ispalio treći metak na ženu?

— I to baš od mene hoćete da saznate?

— U protivnom ne bih pitao.

— U redu, onda vam mogu reći ono što i drugi. Isti oni koji su ispa-

lili prva dva metka na En Brinklej, ispalili su i treći.

— Zabluda Kirk, to nije moguće!

— Šta sad ovo treba da znači, Dok?

— Treba da znači da ljudi koji su prvi put pucali na En Brinklej nipošto ne bi došli natrag u grad.

— Kako vi to možete znati?

— Veoma jednostavno, Kirk. Prvi pokušaj ubistva delo je „sivolikih”. Tu nema sumnje, vi to znate isto tako dobro kao i ja. Pošto su to učinili, ušančili su se na ranču „Navaho polje”. Kada je maršal stigao, uhvatili su maglu. Naravno, natrag u dolinu nisu mogli. To je isključivo.

Konačno, onaj ranč, koji vama služi kao utvrđenje, sa koga se vidi nadaleko, poslužio je na isti način i nama.

Kirk Mek Loveri izvuče iz džepa cigarilos i stavi ga u kraj usana. Kada je hteo da kresne palidrvce o stub trema slomilo se.

— Da, dešava se to: ono što smatrate veoma čvrstim, iznenada se slomi — primeti kockar, krenuvši niz ulicu. Nije udostojio Kirka Mek Loverija ni jednog jedinog pogleda.

Bilo mu je jasno da se Lazaro Kapučini ne bi usudio natrag u Šošone. Ni on, ni bilo ko od njegovih ljudi. Isto tako, Holideju je bilo jasno da u ovom trenutku nema ni jednog od članova bande. Zašto bi inače Kapučini najmio ubicu iz Rio Blanka da izvrši napad na En Brinklej?

Članovi bande povukli su se gore

u planine. Njima je za petama bio jedan jedini čovek!

Dok Holidej se nalazio u veoma nezgodnoj situaciji. S jedne strane želeo je pošto poto da napusti grad i pridruži se svom prijatelju, a s druge nije još bio siguran da je En Brinklej spasena. U Šošonu se nalazio neko ko je hteo da je ubije. Taj neko verovatno nije pripadao sivolikima. Verovatno je delovao u njihovoj senci, koristio se njima kao paravanom u nameri da dokrajči ono što zločincu sa zečjom usnom nije uspelo sa dva metka.

Ko je taj koji ugrožava život En Brinklej?

Nije smeo da napusti grad dok ne rasčisti tu stvar.

Dok Holidej je postavio danonoćnu stražu oko kuće u kojoj je ležala ranjenica. Sam Holidej je plaćao ljude koji su se smenjivali sa Crncem i mladim Indijancem. Glavna vrata su bila zabravljena, a zadnji deo kuće pod stalnom stražom. Postojao je samo jedan ključ.

Tog jutra je Holidej sedao u salunu „Zlatan grumen” i kockao se. Vođe i predradnici iz kampova drvoseča ovde su nemilice trošili novac.

S promenljivom srećom Dok je igrao do jedanaest sati, a onda se iznenada na vratima pojavio Kirk Mek Loveri. Uputio se pravo Holidejevom stolu i dodirnuo obod šešira.

— Da li je dozvoljeno?

Drvoseče upitno pogledaše Doka.

— Imate li nešto protiv, mister?

Kockar odmahnu glavom.

Kirk Mek Loveri se uključi u ig-

ru. Ponašao se prilično nadmeno. Ubrzo su drvoseče jedan po jedan napustili igru. Nisu se udaljili od stola. Ostali su da posmatraju nastavak.

Kirk je držao cigarilos među zubima.

— Hoćemo li nas dvojica da nastavimo, Dok?

— Kako hoćete.

— Ol rajt, udvostručicu ulog — promrsi Mek Loveri.

Izgubio je.

U sledećem delanju takođe. Onda je ponovo udvostručio ulog.

Holidej odmahnu glavom.

— Nemojte, Kirk, to bi bilo suviše. Ako slučajno i ovog puta dobijem, bićete bankrot.

Mek Loverijevo lice obli bledilo.

— Kako možete tako nešto i tvrdite? Ja imam još novca u banci.

— Ol rajt, neka vam bude!

Nastavili su igru i Mek Loveri je izgubio.

Naglo je ustao i grčevito obema rukama uhvatio naslon stolice.

— To nisu čista posla.

Dok Holidej jedva primetno podiže glavu. Glas mu je zvučao kao razbijeno staklo:

— Već sam vam rekao da je vaš način ćaskanja zanimljiv, Mek Loveri, ali ne istovremeno i razumljiv.

Razbojnik steže usne, procedi psovku, a onda napusti krčmu.

Sva trojica drvoseča su se zadovoljno smeškala.

— Hej, taj momak je gotov. Ceninim da ćemo nastaviti igru. Slažete li se mister?

— Ne, meni je za danas dosta!

— Uvek je tako — negodovao je jedan od drvoseča. — Kada neki gradski kicoš napuni džepove, nema obzira prema nama.

Holidej je napustio krčmu izašavši kroz dvorište. Onda je krenuo prolazom između dveju kuća da bi izašao na glavnu ulicu. Nekoliko koraka ispred njega išao je Kirk Mek Loveri. Prešao je ulicu i skrenuo prvom desno. Holidej je ostao u senci trema i gledao za njim. Nastavio je da ga prati veoma oprezno. Nekadašnji kauboj iz doline San Pedro iznenada zastade na sred ulice Linkoln. Srećom nije mogao da primeti Dok Holideja.

Bilo je veoma opasno pratiti u sred dana ovako prevejanog lupeža. Konačno, Kirk Mek Loveri je bio rodnom iz doline San Pedro, pokrajine u kojoj ljudi čuju muvu kad kašlje. Sluh im se izoštravao zbog toga što je život tamo bio veoma opasan. Holidej, koji ga nije ispuštao iz vida, primeti kako Mek Loveri zamiče u jedno dvorište.

Kockar se još više povukao u senku i motrio na kapiju za koju je nekadašnji kauboj zamakao. Primetio je da oba krila kapije nisu sasvim zatvorena. Brzo je pretrčao ulicu i uvukao se u dvorište. Jak miris jela dopirao je u dvorište kroz otvoreni prozor, kraj koga je stajala žena sa belom maramom na glavi. Bacila je komad mesa i dva psa počеше da se otimaju o njega. Levo, na prevrnutoj dasci, sedeo je stari mačak i mirno posmatrao borbu dva psa. Holidej otkri da kuća

ima samo jedan sporedan ulaz iz dvorišta. Prema tome, Kirk Mek Loveri je morao tu da prođe. Holidej odluči da krene istim putem. Pređe preko dvorišta i ugleda na vratima starca sa dugom sedom bradom.

— Dobro veče! — pozdravi kockar.

Starac nešto promrmlja umesto pozdrava i nastavi put.

Kockar je posmatrao uzani hodnik, oskudno osvetljen malim fenjerom, pričvršćenim za zid. Desno su vodile stepenice za gornji sprat kuće, levo su se nalazila vrata za kuhinju, desno druga vrata za dnevnu sobu, a pravo napred glavna ulazna vrata.

Odlučio je da pođe u dnevnu sobu. Kucao je, pa pošto nije dobio odgovor, otvorio je vrata.

Za stolom su sedela dva čoveka. Jedan od njih je bio nekadašnji kauboj iz doline San Pedro. Razrogačenih očiju buljio je sada u kockara.

Čovek do njega mogao je imati najviše trideset godina. Zeleni abadžur na lampi gotovo je potpuno zaklanjao njegovo lice.

Kirk Mek Loveri se sa začuđujućom spretnošću snašao u ovoj situaciji.

— Ovo je mister Holidej — rekao je, pokazujući na kockara. — Nisam ti ga još predstavio, Feri.

Kockar je sada odmeravao ispitivački nepoznatog čoveka za stolom, a onda je, ostavši da stoji na vratima, rekao Mek Loveriju;

— Zaboravio sam da vam poželim laku noć, Kirk.

Rekavši to zatvorio je vrata i izašao.

Oba čoveka gledala su za njim krajnje iznenađeno.

Dok Holidej je napustio kuću. Hteo je samo da pokaže Mek Loveriju da može da ga nađe kad god zaželi.

Nekadašnji kauboj stajao je na prozor dnevne sobe i ljutito gledao na ulicu. Kraj njega je stajao Feri Lin i gledao za kockarem koji je upravo promicao.

— To je dakle, on — procedio je kroz zube.

— Da, to je Dok Holidej!

•
•

Maršal je odjahao gore u brda. Pošto je sneg počeo da pada, nadao se da će sada banda „ljudi s vešalima“ ipak ostaviti neki trag za sobom. Celog dana krstarilo je neposredno ispod kamenih vrhova duž obronka i skretao prema visoravni Vajt River. Posle četiri dana nije više imao zaliha hrane.

Kuda li su samo mogli da odu sivoliki? Oštrooki maršal iz Dodž Sitiја nije uspeo da otkrije ni jedan jedini trag. Ipak, nisu mogli da ispare, da odlete u vazduh!

Kuda li je to Lazaro Kapučini vodio svoje ljude?

Da nije možda poneo toliko životnih namirnica da mogu da os-

tanu u ovoj planinskoj i snežnoj pustoši? Pošto nekoliko dana nije padao sneg, maršal bi sigurno otkrio neki trag da ga je bilo.

Gde li se krije banda?

Postala je jedna jedina mogućnost: „sivoliki” su morali da imaju uz sebe nekog veoma iskusnog izviđača koji ih je odveo u neko sigurno sklonište. Bila je užasavajuća i sama pomisao da jedna takva opasna banda može, ako treba, da se skloni u visoke planine a da joj niko ništa ne može.

Svakog časa sneg je ponovo mogao da padne, tako da je povratak u dolinu postao nemoguć.

Bilo je to jednog jutra. Nebo je bilo čelično plavo. Sunce je bacalo svoje crveno zlatne zrake na visoravan Vajt River. Jedan jahač je satima grabio preko beskrajne snežne površine prema dalekim obroncima.

Bio je to visok čovek, lica zaraslog u bradu, plavih očiju i preplanula lica. Preko crnog kožnog odela nosio je krzneni ogrtač Dan i noć je ovde gore ispod vrhova pokrivenih večitim ledom nisu mogli da zastraše čoveka iz Misurija. Naprotiv, bio je krajnje neraspoložen zbog činjenice što je morao da se vrati natrag do prvog naselja i obnovi zalihe namirnica. Tokom celog dana nije naišao ni na jednu divljač koju bi mogao da ustreli. Čak ni divljač u ljudskom obliku, ona koju je gonio, nije ostavila nikakav trag za sobom.

Još od praskozorja bio je u sedlu.

Rasni konj pod njim neumorno je grabio preko zaleđenog snega.

Moglo je biti oko deset sati kada je u jednoj udolici ugledao sasvim sveže tragove.

Iako je naporno jahanje i spavanje pod vedrim nebom veoma iscrplo maršala, reagovao je munjevito. Naglo je povukao uzde, poterao do proplanka životinju, a onda vešto skočio iz sedla. Izvukao je vinčesterku iz futrole i repetirao je. Znao je da se konj neće maći s mesta. Puzao je po snegu napred, a onda kad je stigao do uzvišice, izvukao dvogled iz džepa. Bili su to tragovi kopita jednog konja. Tragovi su dolazili sa zapada, a vodili na jugoistok. Nije mogao dugo da prati tragove, jer su mu uskoro brežuljci zaklanjali vidik. Zbog toga je odlučio da se vine u sedlo i u širokom luku pređe sa druge strane brežuljaka. Kada je prešao pola milje i ponovo kliznuo iz sedla, zastao je kao ukopan. Jahač je bio mnogo bliže nego što je pretpostavljao. Mogao ga je videti bez pomoći dvogleda. Imao je četrdeset ili najviše četrdeset pet godina. Sedeo je opušteno u sedlu. Maršal je stekao utisak da je potpuno iscrpljen, jer se grčevito obema rukama držao za grivu konja.

Bio je to mršav čovek izduženog lica. Ono što je čoveku iz Misurija odmah palo u oči, bile su duboke oštre crte nepoznatog jahača. Nosio je crni „Kolorado” šešir izuzetno širokog oboda, po čemu je podsećao na kvekerski. Uz to je imao dug težak crni kaput, kome su peševi padali do sa-

mih mamuza. Veoma je podsećao na mornarskog sveštenika. Sve u svemu bio je to neobičan prizor: čovek u crnome na beloj kobili, na ogromnom snežnom prostoru.

Vajat, pored koga je jahač već promakao, lako se uspravi. Nepoznati nije primetio Vajata, ali ga je osetila životinja. Bela kobila je naglo zaustavila hod, htela je da se propne, ali kao da se u poslednjem trenutku predomislila. Bila je suviše umorna. Samo je žestoko zarzala, tako da se jahač trgao iz apatije.

Nepoznati je zabacio glavu, pogledao desno, a zatim levo. Tek onda je otkrio nepoznatog na proplanku. Pošao je rukom prema futroli da izvuče pušku. No, puška kao da se zaleđila u futroli. Jahač u crnom tada primeti da je zakasnio. Čovek na proplanku već je držao pušku na gotovs.

Vajat Erp je lagano sišao niz stranu obronka, ne tako strmu, i polako se približavao jahaču. Sve što je prilazio bliže, sve mu je čudnije delovalo lice nepoznatog jahača. Iz bliza je video da je to izuzetno dugo mršavo lice i da pred sobom ima prilično mladog čoveka, znatno mlađeg nego što je pretpostavljao. Starim su ga činile samo bore na čelu i oko usana. Kada je prišao na deset koraka, nepoznati jedva pokrenu svoje promrzle usne.

— Stojte gde ste!

Maršal zastade.

— Da se niste možda izgubili? — doviknuo je jahaču.

— Ne, ne, nisam zalutao. Šta hoćete?

— Veoma neobično pitanje u trenutku kada se dva čoveka sretnu ovde na ovoj usamljenoj visoravni.

Vajat priđe još bliže i povuče pušku prema leđima. To kao da se nije dopalo nepoznatom, isturio je bradu i ponovio:

— Stojte gde ste!

Maršal ponovo zastade, a na usnama mu je zaigrao podrugljiv osmeh.

— Nemojte me zasmeyavati, čoveče. Ne želim da s vama razgovaram dovikujući se.

Kad je stigao na pet koraka, jahač pusti grivu i pokuša da spusti ruku na dršku revolvera. Zastao je u pola pokreta piljeći iznenađeno u veliki revolver koji se stvorio u levoj ruci čoveka iz Misurija.

— To sam i slutio — procedio je jahač bele kobile kroz zube. — Razbojnik!

— Da je tako, mister, ne bih ovako otežavao sebi posao.

— Kako to mislite?

— Precizan pogodak gore sa proplanka izbacio bi vas iz sedla. Time bi sve brige jednog razbojnika bile otklonjene.

Oštar pogled strančevih sivih očiju klizio je niz Vajatovu priliku.

— Šta vi hoćete?

Maršal vrati revolver u opasač i podboči se.

— Da vidim malo bolje čoveka, koga sam posle pet dana samovanja u ovoj snežnoj pustinji, slučajno sreo.

— Meni nije do takvih susreta i viđenja — promrsi mršavi jahač.

— Da, to sam već primetio.

— Dakle?

Vajat odmahnu glavom, uze iz džepa svoju omiljenu dugu crnu cigaru, stavi je među zube i kresnu palidrvce.

U tom trenutku, kada je baš držao plamičak ispred vrha cigare jahač ponovo pokuša da dokopa revolver. Međutim, nije uspeo da izvuče oružje do kraja, a već je ponovo video cev velikog revolvera preteći upereću prema njemu.

Sa maršalovog lica nestao je smešak. Bio je krajnje ozbiljan.

— Ne marim baš mnogo da me neko ometa u pripaljivanju cigare, mister. Ako još jednom dođete na tu suludu pomisao da potegnete oružje, biće zla!

— Šta hoćete od mene? Zašto me ne pustite da jašim dalje?

Maršal, koji je ponovo vratio oružje u futrolu, ispitivački je posmatrao nepoznatog. Kako je samo ovaj čovek dospeo ovamo u ovu pustoš? Prvo naselje nalazi se oдавде bar tri dana jahanja. Izgledao je kao da je navikao na ovakav put? Istina, lice mu je bilo modro od hladnoće. Nije izgledao kao razbojnik ili skitnica, ali je ipak u izrazu njegovog lica bilo nečeg što je maršala nateralo da bude obazriv.

— Sjašite!

Duboka bora između strančevih obrva postade još usećenija i u sivim očima pojavi se strah.

— Još jednom vas pitam šta hoćete od mene?

— Treba da sjašite!

— Razbojničko ponašanje! — promrsi stranac i pokuša da svoje ukočene udove pokrene i siđe s konja.

Vajat ga je neko vreme posmatrao, a onda prišao da mu pomogne. Ovaj međutim to nije mogao da podnese, nego je prosiktao:

— Ne dotičite me!

Gnev mu se ogledala u očima. Najzad mu je uz krajnje napore uspelo da sjaše. Kada je stao na zemlju, videlo se da je prilično visok, gotovo istog rasta kao i Vajat Erp.

— Ko ste vi? — upita ga maršal.

— To vas se ne tiče — uzvрати nepoznati podbočivši se.

— U zabludi ste, mister. Tiče me se i te kako. Pođite sa mnom.

— Kuda?

— Tu gore na proplanak.

— Zbog čega?

— Imam svoje razloge.

Stranac međutim nije ni pomišljao da izvrši ovo naređenje. Tek kada ga je Vajat snažno uhvatio za desnu mišicu, prestao je da se opire i protivreći.

Maršal je smatrao da je daleko bolje da se sklone odatle iz podnožja i vrate na vrh padine, jer sa onog mesta imaju daleko bolji vidik.

Stranac zavuče ruku u džep kaputa i izvuče iz njega naočari sa zlatnim okvirom.

Sada je maršalu bilo jasno šta mu je sve vreme nedostajalo na strančevom licu: naočari!

Sada je međutim delovao još strože i još tvrđe.

Stranac se zbunjeno obazirao oko sebe.

— Verovatno ste očekivali da ovde sretnete neke moje prijatelje? — upitao je Vajat, puštajući u tom tre-

nutku mišicu nepoznatog, koju je do tada sve vreme čvrsto držao.

— Da — jeknu mršavko sa uzdahom olakšanja. — Očekivao sam.

— Zabluda, mister. Ja, naprotiv, imam nameru da ne počinim istu grešku koju i vi.

— Grešku?

— Da, to je svakako greška pri-
tajiti se u udoljici, jer ovde sa ovog
proplanka imate daleka bolji pregled.

Stranac lako obori glavu i ispod širokog oboda svog crnog šešira odmeri maršala.

— Ko ste vi?

— Nije vaše da pitate, mister!

Ovo je uvredilo mršavka. Ustuknuo je korak u nazad i učinio pokret kao da ponovo hoće da se maši oružja.

To nipošto nije promaklo Erpu.

— Čujte, mister, nemojte činiti još jednu grešku. Sklanjajte ruku sa drške revolvera.

Maršal je osećao da ovog čoveka ne sme nipošto da pusti tek tako da nastavi put. Najzad, krenuo je u planinu da goni opasnu zločinačku bandu. Ovde u ovoj pustinji sreo je jahača što je izazivalo krajnje podozrenje i nateralo ga da bude oprezan. Morao je po svaku cenu da sazna ko je ovaj čovek. Nije isključeno da pripada bandi „sivolikih“. To što nije izgledao kao razbojnik nije ništa moralo da znači. Maršal je u toku svojih dugih bezbrojnih putovanja Zapadom sreo veliki broj ljudi koji uopšte nisu ličili na zločince, a pri tom bili razbajnici najgore vrste.

— U redu — reče stranac preko

volje. — Moje je ime Perkins, Vili-
jam Perkins.

— Odakle dolazite, mister Perkins?

— Iz Barnsa.

To je naravno bila neslana laž. Barns se nalazio visoko na severo-istoku. Ako bi jahač i želeo da stig-
ne ovamo, sigurno ne bi izabrao put
kroz planinu.

— I kuda ste naumili?

— Dole na jug u ravnicu.

To je bilo verovatnije. Konačno, ravnica se prostirala sve do granice Meksika, gotovo hiljadu milja.

— Mogu li sada ja da saznam ko ste vi? — upita nepoznati.

— Da, svakako da možete. Moje je ime Erp, Vajat Erp. Dolazim iz Džordž Sitija.

Strančevo lice prvo obli rumen, a zatim odmah bledilo.

— Vajat Erp! — rekao je žustro. — Poznati šerif iz Kanzasa? Pa to je nemoguće.

— Šta vi imate protiv toga mis-
ter? — rekao je maršal, ne ispušta-
jući ga iz vida. Bio je uveren da ga je nepoznati slagao. Niti se zvao Perkins, a još manje je dolazio iz Barnksa.

— Pa, ovaj — promuca tobožnji Perkins — to baš nije svakodnevna stvar sresti Vajata Erpa lično.

Na licu su mu se jasno ogledali zbunjenost i otpor. Nije verovao maršalu da govori istinu, a s druge strane strahovao je da doista pred sobom ima slavnog čuvara zakona.

— Šta tražite vi ovde gore u planinama, mister Erp?

— Sledim jednog razbojnika još iz Šošona.

— Šošon? — Tobožnji Perkins nabra obrve. — Taj grad leži dole na železničkoj prugi, nedaleko od Glenvud Springsa.

— Da, tačno.

Perkins nesvesno pređe prstom preko donje usne. Njegove sive, neprijatne oči počivale su na maršalovom licu. Nedoumice i straha više nije bilo. Izgleda da je poverovao Vajatovim rečima. Strančev izraz pokazivao je mržnju!

— Vi ste dakle za petama bandi? Jeste li otkrili nekakav trag?

— Na žalost nisam.

Izenada Perkins zabaci glavu i pršte u grohotan smeh.

— Hej, valjda ne mislite da ja pripadam toj bandi!

— Još ne znam šta da mislim, mister Perkins.

Ovaj počesa bradu.

— Vaše podozrenje mi je vraški neprijatno, mister Erp. Jedino što mogu to je da vam tvrdim da ne pripadam toj bandi.

Izenada mu čudna senka prelete preko lica.

— Maršal goni „sivolike“! Čitao sam o tome šta se u Arizoni dešava, i to nedavno. Vajat Erp goni bandu ljudi s vešalima, jedno tajno udruženje, savez zločinaca koji ovde uzima sve više maha.

Po onome kako se izražavao moglo se naslutiti da on ipak još uvek ne veruje da ima maršala pred sobom.

— Tačno, mister — mirno mu je uzvratio Vajat. — Jedan deo te ban-

de, najverovatnije njeno jezgro, povuklo se ovamo u planine Kolorada.

Perkinsovo lice iznenada pobledelo kao kreč. Skinuo je naočari i počeo da ih briše maramicom, ne usuđujući se da digne pogled prema svom sagovorniku.

— Da, da, znam. Slušao sam o tome u Barnsu i Jampi.

Jampa!

Ime ovog grada pobudilo je u maršalu mnoga sećanja. Gore u daljekom gradu Jampa, a i u susednom gradiću Piramidu imao je dobre prijatelje. Još kao veoma mlad čovek došao je iz Misurija ovamo u planine Kolorada da bi radio gore u šumama, u kampu drvoseča. Od običnog drvoseče uskoro je postao vođa kampa. U zimskim mesecima, kada je u stočarskim gradovima bilo malo posla za mladog šerifa, povlačio se u šume da bi nešto zaradio.

— Da, čitao sam o tome. U jednom hotelu u Jampi su bile prilično sveže novine.

— Šta ste to čitali?

— O vašoj borbi sa tim tajnim udruženjem. Tako sam saznao da je vođa, izvesni Kapučini, osuđen na doživotnu robiju i... Prekinuo je u pola rečenice.

— Onda ste svakako pročitali i to da je Kapučini pobeo iz Seskateve?

Perkins proguta pljuvačku i potvrdi glavom.

— Da, i to sam čitao.

Ova rečenica zvučala je nekako čudno i suvo. Posle kratkog razmišljanja dodao je:

— Sad razumem celu stvar: došli

ste da ponovo uhvatite Lazaro Kapučina.

— Da, tako nešto.

— Zar to nije luda namera?

— Kako se uzme, mister Perkins.

Maršal otkači sa sedla gvozdeni tronožac, izvadi iz bisage nekoliko iverki i pripali vatru. Uskoro je u malom bakarnom loncu vrila voda. Kada je sipao kafu, prijatan miris se raširi i prosto zagolica Perkinsa. Potekla mu je voda na usta. Maršal odseče krišku hleba i ponudi svog novog poznanika.

— Hoćete li i vi malo?

Perkins odmahnu glavom:

— Ne hvala.

— Kako hoćete. Možda gutljaj kafe?

— Pa to ne bih odbio.

Skinuo je sa svog sedla lonče i sipao kafu.

Četvrt sata kasnije bili su opet u sedlima.

— Čini mi se da smo krenuli u istom pravcu — rekao je maršal.

Perkins se nije usudio da ga pogleda.

— Ne verujem, mister Erp.

Time je stranac počinio još jednu veliku grešku. Naime, uopšte nije znao u kom pravcu je Vajat Erp krenuo.

— Žao mi je, mister Perkins, ni meni nije baš mnogo stalo do vašeg društva, ali sam prinuđen da ga podnosim. Napred!

Maršal povuče uzde, ali Perkins nije ni pomišljao da pođe za njim.

— Šta to treba da znači, Erp? Hoćete li možda da me prinudite da krenem za vama?

— Pa, ako baš tako hoćete da se izrazite.

Mršavi čovek uhvati maršalov pogled i zaključio da bi bilo daleko bolje da posluša ovo naređenje.

Jahali su jedan uz drugoga u pravcu jugoistoka. Prevalili su zajedno mnoge milje. Pokazalo se da je Perkinsova bela kobila odličan konj, iako ne tako čiste rase kao Vajatov.

Popodne su u jednoj udolici ponovo zastali da predahnu. Perkins je delovao veoma iscrpljeno, ali ga je ipak nešto držalo uspravnim.

Da li je to bio strah?

Vajat ni sam nije bio načisto šta da o ovom čoveku misli. Ipak, neki unutrašnji glas ga je opominjao da bude oprezan.

Kuda vi zapravo jašite? — Upitao je Perkins kada su se ponovo vinuli u sedla.

— Tamo kuda i vi jašite: dole u ravnicu.

— Ja sam nameravao da jašim dalje, više južno mislim.

— U tom slučaju ne biste stigli u dolinu ni za sedam dana, mister Perkins.

Nastavili su put ćutke. Kada je posle mnogih pređenih milja sunce polako počelo da pada iza planinski vrhova na zapadu, Perkins je delovao sve iscrpljenije.

— Jahaćemo još jedan sat, a onda ćemo se odmoriti.

Perkins naglo okrete glavu.

— Šta znači to još jedan sat? Šta znači to odmor? I šta vi uopšte smerate, mister Erp, ukoliko ste onaj za koga se predstavljate?

Znači, jasno je izrazio svoju sum-

nju. Vajat je zaustavio ždrepcu i podbočio se desnom rukom o sedlo. Otvoreno je pogledao svog saputnika.

— Vi verujete da sam ja Vajat Erp, koliko ste vi Vilijam Perkins.

Ovaj samo razvuče usta.

— Ostavite me na miru.

— Nećete mi verovati, mister, ali ja ću saznati ko ste.

— Šta biste imali od toga?

— To će se tek pokazati.

Perkinsa izdadoše nervi:

— Šta vam pada na pamet? Da ste vi doista Vajat Erp, morali biste znati da me ne možete na ovaj način zadržavati i sumnjčiti.

— Ja jesam Vajat Erp, mister. Znam da vas smem zadržavati.

— S kojim pravom?

— Zbog toga što ste mi sumnjivi. Perkins poblede.

— Sumnjiv? Promucuo je muklim glasom. — Zbog čega sam vam sumnjiv?

— Priznajem vam da mi to nije još sasvim jasno. Međutim, opreznost mi nalaže da vas držim uz sebe sve dok ne izađem do kraja.

— Ali ja nemam nameru da jašim u Šošon.

— Ko vam kaže da ja idem u Šošon?

— A gde bi ste? Pa vi ste došli iz Šošona.

— Tačno je, ali nisam rekao da hoću tamo da se vratim. Možda u Glenvud Springs ili tu negde.

— Ko vam kaže da je hoću u bilo koji od tih gradova? — Negođovao je Perkins.

Jahali su dalje. Veče se lagano spuštalo, a uskoro zatim i noć. Me-

đutim, u ovom planinskom predelu nikada nije bilo sasvim mračno u zimsko vreme. Blistavo nebo i blještavi snežni pokrivač osvetljavali su na neki način put. Maršal je oštro držao kurs prema jugoistoku.

— Kuda ste naumili? — iznenada promrsi Perkins.

— Tamo preko možemo da logorujemo.

— Otkud znate?

— Tamo sam već jednom proveo noć.

Vajat nije odgovarao na ostala Perkinsova pitanja. Najzad su stigli do kamenih blokova koji su se uzdizali sred pustinje. Pokazalo se da čovek iz Misurija zna jedno prijatno skrovište između dve stene. Tu nije bilo snega i moglo se prenoćiti u zaklonu.

Večera im je bila skromna. Vajat se u sebi pitao kako je Perkins mislio da ostane sam u ovoj pustinji, ako je istina, kao što tvrdi, da pri sebi nema hrane. Nekoliko drvaca koje je maršal još imao, brzo se pretvorilo u žar. Naslonili su se na stene jedan naspram drugog. Vajat je zatvorio oči i kroz trepavice motrio svog saputnika. Perkins je sedeo kao drveni čovečuljak i netremice posmatrao maršala.

Sati su prolazili. Moglo je biti oko ponoći kada je Perkins iznenada pokrenuo desnu ruku, koliko da proveri da li maršal doista spava.

Pošto Vajat nije reagovao. Perkins izvuče revolver iz futrole. Međutim nije uspeo da ga podigne, jer ga je u pola pokreta trglo dobro poznato metalno škljocanje.

— Bacite oružje, Perkins!

Ovaj poslušno otvori šaku i revolver s treskom pade na kameno tle. Maršal ustade i uze revolver. Ponovo su seli jedan nasuprot drugom i uzajamno se motrili.

Čovek iz Misurija je osetio kako mu kapci bivaju sve teži, jer je i prethodnih noći veoma malo spavao. Za razliku od njega, Perkins je delovao svežije, iako je još pre podne, kada ga je maršal sreo, ostavljao je utisak čoveka koji je na izmaku snaga. Verovatno ga je strah držao budnim. Najzad je Vajat savladao san. Međutim, Perkins to nije primetio. Ono što je već doživeo nateralo ga je da bude krajnje obazriv. Jedan od konja je zarzao i maršal je već držao svoj veliki revolver u levici. Perkins je grozničavo razmišljao: ako ovaj čovek nije Vajat Erp, u svakom slučaju, veoma je sličan velikom maršalu. Budan je, oprezan i brz! Konačno je jutro počelo da sviće. Perkins ustade i ponovo vide uperenu cev velikog revolvra.

— Samo sam ustao, mister Erp. Dan je svanuo.

Vajat skoči na noge i vrati revolver u opasač. Jutarnja kafa je odnela poslednje iverčice i poslednje kapi vode iz maršalove čuture. Vajat nije stavio primedbu što Perkins nije ništa priložio za zajednički doručak.

Nastavili su put. Uskoro je Vajat osetio da su naponi, kojima je bio poslednjih dana izložen i nesane noći učinile svoje. S mukom se držao u sedlu. To naravno, nije moglo da promakne njegovom pratiocu. Još u rano pre podne maršal zaustavi ko-

nja da se odmori. Obronci iza kojih se nalazila ravnica bili su još veoma daleko. Da je svež i odmoran, mogao bi do večeri da stigne do ranča „Navaho polje”. U ovakvom stanju to nikako neće uspeti. Ždrebac, kao da je osećao umor svog gospodara, stalno je usporavao hod.

Perkins je već likovao u sebi, nadajući se da će njegov čas kucnuti još u ovoj noći.

Na šesnaest milja od proplanka iza kojih se nalazi „Navaho polje”, Vajat je morao još jednom da stane. Kliznuo je iz sedla i povukao konja među stene koje nisu pružale tako dobar zaklon kao predhodno skrovište. Maršal nije čak ni skidao trobojnu sa konjskih leđa, jer više nije bilo drva. Što se tiče Perkinsa, on ni dalje nije pomišljao da nešto priloži od svojih zaliha hrane. I on je bio iscrpljen, gladan i žedan, ali je ipak odlučio da ništa ne izvlači iz bisaga. Vajat napoji prvo konja, a onda se nasloni na sedlo. Revolver je držao u ruci. Znao je da mu predstoji veoma teška noć u planinama. San ga je savladao. Nije mogao da mu odoli, nego je morao da ustane i malo prošetati. Srećom Perkins više nije imao revolver, tako da u tom smislu nije predstavljao opasnost.

Perkins je sedeo naslonjen na sedlo i posmatrao siluetu čoveka iz Misurija. Osećao je u tom trenutku da ga veliki nož, sakriven u sari desne čizme, peče kao vatra. Odlučio je da se u toku ove noći oslobodi svog neprijatnog čuvara.

Tek što je ponoć prevalila, kada Perkins pređe levom potpeticom

preko kamenja. Zvuk nije bio jak, ali ipak maršalu nije promakao. Međutim, nije pokazivao da je bilo šta čuo. U stvari, u tom trenutku ga je san potpuno osvojio, glava mu je pala na grudi. Ravnomerno disanje doprelo je do Perkinsovih ušiju. Njegov čuvar je, znači, utonuo u težak san. Nepoverljivi Perkins se nije zadovoljio prvim pokušajem. Još jednom je povukao potpeticom preko kamena.

Taj zvuk je dosegao do maršalove podsvesti, ali nije izazvao nikakvu reakciju. Tek kada je Perkins sakupio hrabrosti da ispruži ruku prema sari čizme i izvuče nož, Vajat podiže glavu. Perkins se uplašeno trže.

Prokletstvo, ovaj čovek koji sedi nasuprot njega i koji mora da je mrtav umoran, ima instinkt planinskog vuka.

Sati su prolazili. Kada se u daljini pojavila blede siva traka, nagoveštaj novog dona, Perkins je sakupio hrabrost da se još jednom maši noža.

Ovog puta mu je čak uspelo da ga izvuče.

Obuzeo ga je strah, bezgranični strah od čoveka koji je sedeo nasuprot njemu. Zbog toga je beskrajno lagano podigao ruku u kojoj se nalazio nož. Oprezno je puzao prema Vajatu, držeći svetlucavo sečivo u podignutoj desnici. Gde da pogodi čoveka, koji se leđima naslonio na stenu, a ogrnut je debelim krznem ogrtačem.

Perkins je u toku dana posmatrao Vajata i zaključio da neće biti lako proseći debelo krzno. Morao je da

pokuša da pogodi svog neprijatelja u glavu. Još jednom je bacio pogled na maršala, pa, se na nekoliko trenutaka ukočio.

Onda je ipak dejstvovao. Svom snagom je zamahnuo jedanput, dva put, triput, a onda počeo da beži prema konjima. Iznenada je zastao i okrenuo se. Video je telo maršala u istom položaju u kome je i bilo. Dokopao je svoje sedlo i potrčao prema konju. Pošto je pričvrstio sedlo, poveo je i maršalovog ždrepcu za uzde.

Gonio je životinju pod sobom kao mahnit. Bela kobila grabila je preko snežnog polja u pravcu juga.

*
* *

Preko puta kuće u kojoj je bila En Brinklej stanovao je stari Beni Hankuver. U ratu protiv juga izgubio je nogu. Od tada je teško sastavljao kraj s krajem.

Dok Holidej je ustanovio da hromi Hankuver pomaže s vremenom na vreme u kući En Brinklej. Bilo je već kasno kada se uputio kod bivšeg ratnika i zakucao na njegova vrata. Potrajalo je izvesno vreme pre nego što se čulo tipično udaranje štake o pod.

— Ko je to? — pitao je stari ne otvarajući vrata.

— Moje ime je Holidej.

— Holidej?

Vrata su se otvorila i invalid upitno odmeri svog kasnog posetioca.

— Dok Holidej?

— Da Mister Hankuver, mogu li s vama da razgovaram?

— Naravno, mister, samo uđite. Sedim sa svojom ženom, pijemo čaj. Opet loše spavam zbog svoje noge.

Uveo je kasnog gosta u dnevnu sobu.

— Možemo li možda da odemo u neku drugu prostoriju? Ne bi mi smetalo da to bude kuhinja?

— Shvatam — složi se Hankuver. — Ne želite da vas neko spolja primeti.

— Da.

— Možda bi bilo dobro da moja žena ostane u dnevnoj sobi, za slučaj da vas je neko sledio.

— Da, možda ne bi bilo loše — složi se Holidej, iako je bio uveren da ga niko nije sledio. Ono što je želeo, bilo je da razgovara sa starijim nasamo.

Hankuver ga odvede u malu kuhinju, okrenutu prema dvorištu.

— Hteo bih da vam postavim jedno pitanje, mister Hankuver.

— Da, izvolite.

— Vi ste povremeno radili kod mis Brinklej?

Invalid potvrdi.

— Da, jesam. To sam čak veoma rado činio, jer je ona bila jedna od malobrojnih koja me je ne samo dobro plaćala, nego i veoma lepo postupala sa mnom. Na žalost, to ne mogu da kažem za mnoge ljude u gradu.

— Vi ste verovatno najčešće radili u dvorištu i u štali?

— Pa i u kući. Napravili su podrum ispod kuhinje i tu sam ja često radio. Nosio sam burad od viskija, piva i sve ostalo što je u hotelu potrebno. Ujka Sam je uvek imao

neki posao za mene. Ja se s njim lepo slažem.

Holidej izvadi iz džepa tabakeru i ponudi Hankuvera cigaretom. Ovaj je odbio.

— Ne, hvala. Pošto sebi nikada nisam mogao da dozvolim taj luksuz, nisam ni pokušao da pušim.

Kockar se raspitivao da li je poznavao nekoga sa kim je En Brinklej bila u zavadi.

— Vi pretpostavljate da je možda imala neprijatelja? Ne, to sasvim sigurno nije. Bila je sa svima veoma ljubazna i sa svima se slagala. Niko, uostalom, ni ne može shvatiti to što joj se dogodilo.

— Dakle, s njom niko nije bio u neprijateljstvu?

— Sasvim sigurno nije. Mogao bih da stavim ruku u vatru.

— A da li ste poznavali njene prijatelje?

— Prijatelje? Ona i nije imala neke bliske prijatelje. Kao što sam vam kazao, sa svima je bila ljubazna i dobra i ovaj... mislim posebno je bila naklonjena mister Erpu. No, on je dolazio tako retko...

— Da li je imala još neke poznanike za koje bi se moglo reći da su u bližem prijateljstvu s njom?

Invalid odmahnu glavom.

— Ne!

Holidej je sada pokušao da nešto bliže sazna o ljudima za koje je znao da su stalni gosti u pansionu En Brinklej. Moglo ih je biti najviše pet ili šest. Jedan od njih je bio gradonačelnik, drugi sin kovača iz Glenvud Springsa. On je navraćao redovno na čašicu viskija. Osim toga je bacio oko na vlasnicu hotela i

hteo s njome da se oženi, no ona očigledno nije gajila nikakva osećanja prema njemu. Tu je bio, među stalnim gostima, i lovac na bivoie, koji je povremeno svraćao u grad i donosio vlasnici hotela po neku sitnicu na poklon.

Međutim, Hankuver je tvrdio da mis Brinklej nije na njega obraćala pažnju i da se sigurno lovac ne bi mogao ubrajati u njene lične prijatelje.

— Ipak, mora da postoji neki čovek koji pripada tom krugu — rekao je Holidej više za sebe.

Hromi čovek nabra čelo.

— Ne razumem vas najbolje, Dok. Zašto tražite stalno nekog prijatelja? Za neprijateljem treba tragati!

— Ne, ne, mister Hankuver! Pa sami ste rekli da ona nema neprijatelja. Prema tome, moram da tražim prijatelja.

— Prijatelja? Onog koji je na nju pucao?

— Da, možda se samo pretvara da joj je prijatelj. Možda je to poznanik koji ima razloga da puca na nju.

Hankuver, međutim, nije poznavao nikoga koji bi se osećao odbačenim, uvređenim, ili na bilo koji način pogođenim od strane En Brinklej, zbog čega bi možda smatrao da treba da je ubije.

Kada je Holidej posle jednog sata izašao iz Hankuverove kuće nije znao ništa više nego ranije.

Krenuo je niz uličicu, koja je izlazila na potok, sada zamrznut i pokriven debelim snegom. Jedna stara žena nailazila je s druge strane vodeći psa. Držala je fenjer u ru-

ci. Kad je prošla pored kockara, trгла se i zastala.

Dok Holidej se okrete prema njoj. Žena malo podiže fenjer, tako da svetlost pade na kockarevo lice.

— Jeste li vi Dok Holidej? — upitala je tihim glasom.

— Da.

— Vi ste, dakle, još u gradu?

— Kako to mislite?

— Ah, ne mislim ništa. To je samo zbog gospodina Džonsa.

— A šta je to sa gospodinom Džonsom?

— Ništa, ništa, on je jedan dobar mlad čovek i s mukom se probija kroz život.

Holidej priđe bliže ženi i zagleda joj se pravo u oči.

— Imate li možda nešto da mi saopštite, gospodo?

— Ne, ne! Ja sam Dženi Fišer. Imam malu kuću preko. Od kako mi je muž umro iznajmila sam jednu sobu mister Džonsu.

— Šta taj mister Džons radi?

— On je moler, i veoma je vredan. Vrlo je lepo omalao našu sobu. Na žalost, nisam mogla da mu platim. A duguje mi već prilično za kiriju.

Iznenada kockaru nešto sinu kroz glavu.

— O, on me znači poznaje?

— Pa mora da vas poznaje. Sinoć kada se napio stalno je govorio o vama.

— Naravno, ništa dobro!

— Ah, ne znam, to mi se uostalom i ne tiče. Nemam pojma šta imate sa njim, mister Holidej.

— Da li je sada kod kuće?

— Jeste, opet je pio.

— Šta ćete gospođo, ima čudnih ljudi.

Kockaru se odjednom veoma žurilo da se vrati. Pohitao je u dvorište kuće u kome je bila smeštena En Brinklej. Tu je potražio ujka Sama.

— Kažite mi, ujka Sam, poznajete li nekog mister Džonsa, molera?

— Naravno.

— Da li je on nešto radio kod gospođe Brinklej?

— Jeste, on je prošle godine omalao sve donje prostorije.

— Kakav je to čovek?

— Ah, prilično čudna ptica. Mnogo pije. Ne znam, ali sve mi se čini da neće dugo. Tom je sigurno jetra obolela.

Holidej uđe u kuću.

En Brinklej je sedela bleđa lica, zavaljena u jastuke. Kada je Džorđijanac ušao u njenu sobu, lako se zarumenela. Iako je znala da joj je spasao život, nije mogla nikako da savlada neku odbojnost, koju je još od ranije osećala prema njemu.

— Još ste u gradu, doktore?

— Naravno.

Stao je kraj podnožja postelje, skinuo šešir i rekao:

— Hteo bih nešto da vas pitam gospođice Brinklej.

— Da, izvolite.

— Vi poznajete nekog mister Džonsa, zar ne?

Mlada žena nabra obrve.

— Da, poznajem.

— Šta mislite o njemu?

— Ne znam ni sama šta da kažem. On mi je simpatičan mlad čovek, samo je malo lakouman.

Holidej čvrsto steže metalne šipke kreveta.

— Ne tiče me se gospođice Brinklej, ali bi bilo veoma dobro kada biste mi odgovorili i na sledeće pitanje: Da li ste mu nekad možda pozajmljivali novac?

— Novac? — bleđo lice vlasnice hotela obli rumen. — Kako ste došli na to? — promucala je.

— Bilo je to samo pitanje. Ne morate mi odgovoriti.

Za trenutak je u bolesničkoj sobi vladala tišina. Holidej se okrete i pođe prema vratima.

— Čekajte, doktore — pozvala ga je slabim glasom.

Zastao je, ali se nije okrenuo. Žena je rekla muklim glasom:

— Bio je jednom u užasnoj neprilici. Napravio je veliki dug u „Monten” baru. Tada sam mu dala nešto novaca.

— Mnogo?

— Ne baš mnogo.

— Rado bih želeo da saznam kolika je suma u pitanju.

Jedva je prevaleo pitanje preko usana.

— Dve stotine pedeset dolara. — konačno je odgovorila.

Holidej okrete glavu.

— Pa to je prilična suma, zar ne? Naravno, nije vam vratio.

— Nije mogao da mi vrati.

— Zbog toga što suviše pije, zar ne?

Klimnula je potvrdno glavom.

Holidej je već držao kvaku u rukama, kada je upitao kao uzgred:

— A sada moje poslednje pitanje gospođice Brinklej: sviđa li vam se mister Džons?

Čutala je.

— Žao mi je, gospođice Brinklej, ali moram još jednom da postavim isto pitanje.

— Ne morate ga ponavljati. Samo mi ga je žao, to je sve.

Holidej klimnu glavom u znak pozdrava, stavi šešir i izađe.

Hitrim koracima grabio je prema zamrznutom potoku. U daljini je video svetlucanje fenjera. Žena je već bila završila svoju šetnju i sada je izašla na trenutak ispred kuće. Holidej je tako žurio da je za njom stigao u kuću. Međutim, nije hteo da uđe na glavna vrata, nego je prišao otvorenoj kapiji dvorišta i pogledao u pravcu kuhinjskog prozora. Video je čoveka kako stoji uz sto. Približio se sasvim prozoru, da bi ga jasnije video. Mogao je imati najviše trideset pet godina. Kosa mu je bila plava, talasasta i raščupana. Nosio je umrljani kaput i tamne pantalone. U levom uglu usana visila mu je cigareta. Holidej vide kako se kuhinjska vrata otvaraju i stara ulazi.

— Još ste tu, mister Džons — čuo je staričin glas.

Prozor je bio malo odškrinut, tako da je mogao da čuje šta se unutra govori.

Starica skide maramu sa glave i priđe štednjaku.

— Zna li koga sam srela malo pre, mister Džons?

— Ne zanima me — promrsi čovek.

— Možda će vas ipak zanimati: Doka Holideja.

Lonče sa kafom, koje je Džons držao u levoj ruci, s treskom pade na kameni pod.

— Doka Holideja?

— Da, srela sam ga baš ispred potoka.

— Niste valjda s njim razgovarali?

— Jesam, izmenjali smo nekoliko reči.

Džons snažnim udarcem noge odbaci tronožac koji mu je stajao na putu i za tili čas se stvorio kraj starice. Snažno je dokopao desnom rukom za potiljak.

— Vi mora da ste poludeli, mister Džons, pustite me!

— Samo ti viči, stara veštice, ovde te niko neće čuti.

— Opet ste previše pili, mister Džons — ječala je starica.

— Nisam okusio ni kap. Moram da ostanem trezan. Znao sam da moram da budem trezan. Šta si mu rekla stara, govori!

— Ali mister Džons!

Dok Holidej je napustio svoje osmatračko mesto ispod prozora i prišao sporednim vratima. Bila su na žalost zaključana. Vratio se u dvorište i video da je prozor desno od ulaza takođe odškrinut. Gurnuo je pažljivo rukom okno i prebačio se preko simsa. Brzo je hitao kroz mračnu sobu prema vratima i obreo se u hodniku. Kroz odškrinuta kuhinjska vrata čuo se piskavi staričin glas.

— Pustite me, mister Džons. Upomoć!

— Prokleta stara veštice!

U tri koraka Holidej se našao na vratima i gurnuo ih.

Džons se naglo okrenuo. Njegove žablje oči bile su razrogačene od užasa, a kosa mu je bila razbarušena. Delovao je kao duševno poremećen čovek.

Neočekivani posetilac stajao je na vratima i hladno ga odmeravao ne govoreći ništa.

Drhtaj protrese Džonsonovo telo. Usne su mu drhtale.

— On je došao, on je došao! Evo stoji ovde! Prokleta starica me odala.

Onda je iznenada dohvatio lampu s namerom da je baci na pridošlicu.

Holidej se naglo izmakao, tako da je lampa udarila u okvir vrata.

U kuhinji je sada zavladao mrak. Kockar se snašao. Obišao je sto i uperio moleru revolver u grudi.

— Upalite svetlost, gospođo Fišer.

Starica se ječeći uspravi i izvuče iz fijoke sveću.

— Dok Holidej — mucala je — došli ste u poslednjem trenutku. Kakva sreća, kakva sreća! Ah, moja lampa, imam je već dvadeset četiri godine, a sada leži razbijena. Sav petrolej se razlio.

Džons je stajao drhteći ispred prozora.

— Šta hoćete od mene, Holidej?

— Pođite sa mnom Džons.

— S vama? Kuda hoćete da me vodite?

— Rekao sam da pođete sa mnom.

Džordžijanac ga dokopa za mišicu i privuče. Kada su bili u hodniku, moler pokuša da se otme. Holidej ga grubo gurnu revolverom. Džons klonu na levo koleno.

— Moj šešir, moram da uzmem šešir.

— Gde vam je šešir?

— Gore u mojoj sobi.

— Gospođo Fišer, hoćete mu, molim vas, doneti šešir?

— Naravno.

Starica je pošla uz rasklimatane stepenice. Dva minuta kasnije vratila se iz sobe noseći stari, uprljani šešir. Džons ga stavi na glavu i namrgođena izraza izađe u dvorište. Išli su duž leve obale zamrznutog potoka. Iznenada je moler zastao.

— Idite dalje!

Međutim, Džons nije hteo da makne sa mesta.

— Rekao sam vam da nastavite put.

Ništa nije vredelo.

— Šta hoćete?

— Znae vi veoma dobro.

Džons okrete glavu. Lice mu je bilo izobličeno od gneva. Pokušao je da se baci na Holideja, no ovaj ga ponovo odgurnu revolverom.

— Nastavite put, Džons.

Oborene glave mornar je nastavio da ide prema gradu. Kada su stigli do kraja uličice, gde su se sreli Holidej i stara udovica, moler ponovo zastade.

— Šta smerate sa mnom, Dok Holidej?

— Nastavite.

— Neću ovom ulicom. Ništa tu nisam izgubio, pa nemam šta ni da tražim.

Kockar ga ponovo dokopa za mišicu i gurnu. Ugurao ga je u dvorište, u kome je bio stari ujka Sam. Kada ih je ugledao crnac uzviknu:

— Hej, pa to je mister Džons! Helo mister Džons!

Kockar uvuče molera u kuću, otvori vrata, ugura ga u hodnik i zastade pred vratima sobe u kojoj je ležala En Brinklej. Tiho je zakucao. Uskoro se javio ženski glas:

— Ko je napolju?

— Holidej.

— Da, izvolite Dok, uđite.

Kockar uđe i povede sobom Džonsa.

Ranjenica je zbunjeno pogledala Holideja.

— Šta to treba da znači?

Moler je stajao oborene glave i opuštenih ramena.

— Doveo sam vam čoveka koji je želeo da vidi kako se osećate gospođo Brinklej.

— Ali ja ništa ne shvatam.

Holidej pusti Džonsonovu mišicu.

— Evo pogledaj svoju dobrotvoriku.

Moler se nije usudio da podigne glavu.

— Treba da je pogledaš — naredi mu Holidej.

Međutim, Džons je uporno gledao u zemlju. Na to ga Holidej povuče prema krevetu i pokaza na ženu.

— Zašto si pucao na nju?

Jak drhtaj protrese Džonsovo telo.

— Ja... nisam...

Holidej ga okrete prema sebi i prilepi mu žestok šamar.

— Ja to nisam učinio — kriкну Džons.

U kockarevoj desnici se stvori revolver.

— Mister Holidej! — čuo se sad molećiv glas ranjenice.

Kockar je znao da sada mora da tera stvar do kraja. Otkočio je oružje.

— Džons, dajem ti tačno deset sekundi vremena. Zašto si pucao na nju?

Moler je strahovito drhtao. Brađa mu se tako tresla da je jedva proslivio:

— Ja... ja nisam imao novac za nju. Nisam... ni sam mogao da ga vratim.

Glava mu ponovo klonu na grudi.

Holidej zakoči revolver i vrati ga u opasač, a onda pogleda ranjenicu.

En Brinklej se zavalila u jastuke i sa izgledom neverice, razrogačenih očiju posmatrala kockara.

— Ne shvatam, Dok...

— Tu nema šta da se shvati, mis Brinklej. Ovo je čovek koji je ispalio na vas treći metak.

— Džons, Mek Džons?

— Da, Mek Džons. Hteo je da iskoristi povoljnu situaciju i ukloni vas sa ovoga sveta. Ono što nepoznatom ubici nije iz dva puta uspeo, Džons je pokušao da privede kraju i oslobodi se duga od dve stotine pedeset dolara.

— To ne može biti istina! — jeknu žena bespomoćno.

— Na žalost, baš je tako mis Brinklej.

Holidej se okrete, dokopa izbezumljenog čoveka ponovo za mišicu i izvuče iz bolesničke sobe.

Deset minuta kasnije Mek Džons je sedeo iza rešetaka zatvora u Šo-šonu.

Holidej se još jednom vratio kod En Brinklej.

— Mister Holidej ja ništa ne shvatam. Zašto je on pucao na mene?

— Pa to ste i sami čuli: zbog dve stotine pedeset dolara, koje vam je dugovao. On je pijanica i nije bio u mogućnosti da vam vrati.

— Ali to nije razlog da...

— Za tog čoveka, kao što ste i sami čuli, bio je to dovoljan razlog. Uostalom, sve ste na sopstvenoj koži osetili.

— Ali, za ime neba, kako je mogao da dođe na tako užasnu pomisao?

— Nije mu bilo teško da dođe na takvu pomisao. Ideju mu je dao razbojnik koji je dva put uzalud pucao na vas. Džons je smatrao da će vaša smrt pasti na leđa baš tom razbojniku.

Tek posle izvesnog vremena En Brinklej upita:

— A kako ste vi sve to otkrili?

— Slučaj mi je išao na ruku. Gotovo smešna slučajnost.

Sledećeg jutra, prelazeći glavnu ulicu, Dok Holidej ugleda Kirka Mek Loverija na vratima saluna „Zlatni grumen”. Na ogromno Holidejevo iznenađenje, nekadašnji kauboj mu pođe u susret.

— Helo, Dok!

Kockar ga pogleda podozrivo.

— Šta je sad? — upitao je ne-ljubazno.

— Hej, pa vi baš niste prijatni.

Holidej ga je ispitivački posmatrao i hteo da nastavi put.

— U redu, možda vam je draže

da ono pismo pošalju natrag u Tombston.

Dok Holidej zastade kao ukopan.

— Kakvo pismo?

— Pismo iz Tombstona, upućeno maršalu. Ako se ne varam, to je rukopis vašeg super šerifa iz Tombstona.

Dok Holidej dodirnu obod šešira i pohita prema pošti.

Doista tamo se nalazilo pismo upućeno maršalu. Hteo je da uzme to pismo, ali se činovnik pobunio.

— Ali ja ne mogu da vam dam to pismo tek tako. Nije vama upućeno.

Činovnik je, srevši oštar pogled Holidejevih očiju, ipak popustio. Kockar dokopa pismo i okrete ga. Slao ga je Luk Šort iz Tombstona. Posle nekoliko trenutaka razmišljanja otvorio ga je i pročitao.

„Maršale”, pisalo je krupnim slovima. „Ovde je sve u redu. Tiho je kao na groblju. U zatvoru sede tri momka koja su imala nešto protiv ove tišine. Gospođica Džudi je nešto bolešljiva. Verovatno žudi za svojim zavičajem. Laura Higinis brine o njoj i neguje je. Od „sivolikih” ni traga. Nadam se da ste obojica dobro. Pozdravite Doka”.

Luk”.

Holidej sa očiglednim uzdahom olakšanja stavi pismo u džep.

Kada je u povratku prošao pored saluna „Zlatni grumen”, od Kirka Mek Loverija više nije bilo ni traga.

Za trenutak je zastao pred krčmom, a onda lagano ušao. Odmah je primetio bivšeg kauboja kako se

di za kočarskim stolom. Sedeo je kao i Holidej, sam i elegantan. Kockač pride i zastade ispred prazne stolice.

— Veliko hvala Kirk.

Mek Loveri podiže glavu i namignu na levo oko.

— Na čemu?

— Na obaveštenju.

— Ah, to nije ništa! I vi ste meni jednom učinili sličnu uslugu.

— Ne bih mogao da se setim — uzvratu Holidej.

— Jeste, jeste. Bilo je to pre više od dve godine, onda kad smo se sreli ispred berbernice u Tombstonu. Bilo je to u rano jutro dvadeset šestog oktobra, vi se sigurno više toga ne sećate.

Holidej ga je ćutke posmatrao.

Kirk Mek Loveri je ustao, stežući desnicom čašu sa viskijem.

— Bilo je to onog jutra, kada sam hteo da krenem zajedno sa svojom braćom u O. K. Koral. Konačno, zbog toga sam i došao u Tombston. Onda sam vas primetio pred berbernicom, elegantnog i otmenog, kao i uvek. Pogledali ste me, i iznenada rekli preko ramena: ne postoji lepša dolina od doline San Pedro.

Holidej je mirno posmatrao svog sabesednika.

— Vaša priča nije sasvim tačna, Kirk. To je bilo tri dana uoči dvadeset šestog oktobra.

— Može biti — složio se Kirk Mek Loveri. U svakom slučaju, to je bio putokaz. Šteta je samo što ga niste dali i mojoj braći.

Izenada čaša u desnoj ruci Mek

Loverija puče u paramparčad. Lice mu je bilo izobličeno.

— Sad smo kvit, Dok Holidej!

Kockar je ostao još nekoliko sekundi, a onda se okrenuo i pošao gipkim koracima prema izlazu.

*
*
*

Tri udarca, koja su pogodila maršalovu glavu, nisu bila smrtonosna zahvaljujući Vajatovom šeširu koji je ublažio njihovu žestinu.

Erp je srećom bio samo na nekoliko trenutaka ošamućen, a onda skočio instinktivno na noge i zaturao se. Kada je stigao do izlaza, iza useka između dve stene, ugledao je na rastojanju od sto pedeset jardi jahača kako grabi sa dva konja. Izvukao je iz opasača bantlajn specijal, mada to više nije imalo nikakve svrhe. Rastojanje je bilo preveliko.

Vratio je kolt u opasač i procedio psovku kroz zube, a onda skinuo šešir i počeo da trlja glavu. Na desnoj strani glave izbila mu je velika čvoruga. Sagnuo se zahvatio punu šaku snega i stavio ga na bolno mesto. Čvoruga se nešto smanjila. Znao je da će uskoro i bol proći. Ono što ga je veoma pogodilo bio je gubitak konja. Podigao je pogled prema nebu i ustanovio sa užasavanjem da su se sivi oblaci navukli.

Bili su to oblaci koje je Vajat dobro poznavao: donosili su sneg. Dosta nije potrajalo dugo, a prve pahulje su već počele da padaju na stene.

Maršal obrisa lice, vrati se u svoje skrovište između stena i nasloni se na sedlo

Nije bilo sumnje, nalazio se u paklenoj situaciji. Taj podmukli Perkins ga je ostavio na cedilu. Nije imao više konja, hrane, drva, pa ni vinčesterku. Na sve to i sneg je počeo da pada. Zaklon, koji je ovde izabrao, nije ga mnogo štitio. Do ravnice Navaho i ranča bilo je najmanje šesnaest milja. Maršal je bio čovek koji je navikao na sve napore. Sada, međutim, u ovom useku između dveju stena, dok je gledao kako sneg počinje silovito da pada, neodlučno se pitao: da li je bolje da sad odmah krene ili da sačeka da sneg prestane.

Ako bi sad odmah krenuo, mogla bi ga na putu zateći snežna oluja, a to je najopasnije što bi mu se moglo dogoditi. U svakom slučaju, šesnaest milja za čoveka bez konja, koji uz to mora da vuče teško sedlo predstavlja gotovo nesavladiv napor. Da se i ne pominje hod uz obronke, koji su na ovoj strani puta bile očajne prepreke.

Ako odluči da sačeka da sneg prestane da pada, postavlja se pitanje koliko bi to trajalo. Koliko sati, ili možda čak i dana. Dešavalo se u ovim planinskim predelima da sneg pada i nedeljama.

Međutim, to se dešavalo samo kada su zime izuzetno oštre.

Još jedna stvar mučila je maršala: koliki će biti snežni pokrivač kad bude prestao da pada sneg. Možda čitavu jardu visok, a možda i više.

Može li čovek sa sedlom na ramenu gaziti kroz tako visok sneg, ići po obroncima i prevaliti šesnaest milja? Postojala je jedna delimično povoljna okolnost, a to je da posle prestanka snega, stegne jak mraz i zaledi snežnu površinu. Ipak, ta ledena skrama bi morala biti prilično jaka, kako bi izdržala teret snažnog čoveka.

Odluka, koju je sada trebalo da donese, više je ličila na kocku. Dakle, kocka je bila bačena: odlučio je da čeka.

Kasnije su ljudi u Americi tvrdili da je Vajat Erp dete sreće, da mu je uvek sve uspešno polazilo za rukom. Naravno, to je čista besmislica. U toku svog burnog života zapadao je u mnoge teške i opasne situacije, mnogo više nego bilo koji od njegovih savremenika. To što je uvek uspeo uglavnom dobro da prođe, više je posledica njegove promišljenosti i iskustva, nego sreće.

Doista, već posle jednog sata sneg je prestao da pada i ustupio mesto žestokom mrazu, koji je stegao površinu snežnog pokrivača.

Čovek iz Misurija uze sedlo i prebaci ga preko ramena. Ni po koju cenu ga ne bi ovde ostavio. Imao ga je već niz godina i bio spreman da ga, ako treba, ponese na kraj sveta.

Prizor nije bio ni malo ohrabrujući. Snažni čovek tabanao je po snegu s vremena na vreme upadajući u njega, kada bi ledena kora pustila pod teretom i čoveka i sedla. Srećom, sneg je bivao sve čvršći, tako da je sve ređe propadao kroz

njega. Sunce se lagano probijalo kroz oblake i osvetljavalo blještavu površinu.

Čovek iz Misurija je donekle izmenio svoj plan. Pokušaće da stigne niz obronke do jugoistoka u područje ranča „Navaho polje”. Istina, na napuštenom ranču nije bilo konja koji bi ga odneo dalje, ali bi bar imao siguran zaklon. Svaku drugu nadu da će nešto naći na napuštenom ranču odbacio je. Išao je najviše šest milja kada je iznenada zastao. Neki čudan šum dopro mu je do ušiju. Nešto kao topot kopita po snežnoj površini. Pogledao je prema zapadu i video kako se približava jahač.

Perkins?

„Možda se vratio da me iz daleka smakne puškom?” pomislio je.

Bacio se na zemlju i zaklonio iza sedla. Bantlajn-specijal mu je bio u levoj ruci.

Kada se rastojanje smanjilo razrogačio je oči. Bio je to konj bez jahača. Još iz daleka poznao je plemeniti galop svog ždrepcu. Skočio je podigao ruke i radosno uzviknuo.

Da, bio je to zaista njegov konj. Galopirao je dok mu je griva poi-gravala. Zaustavio se tek ispred Vajata i zarzao.

Maršal je sklopio ruke oko vrata životinje i radosno ga milovao. Onda je pričvrstio sedlo na leđa ždrepcu i vinuo se u njega.

Samo nekoliko minuta ranije, kao bespomoćni pešak u ovoj snežnoj pustinji osećao se jadno. Sada mu se činilo da je moćan i nepobediv.

Ova situacija bila je sasvim neo-

čekivana. Šta da čini? Da li da sledi tragove svog konja, koji će ga dovesti do Perkinsa?

Bio je to veliki rizik. Životinja se otela i verovatno trčala prvo do useka, gde je ostavila svog gospodara, a onda sledila Vajatov trag ovamo.

Istini za volju Vajat je imao boljeg konja, ali je zato Perkinsonova prednost bila velika. Sneg, koji je padao gotovo pun sat, sigurno je zavejao tragove. Zbog toga je ostao pri starom planu, lupajući pri tom glavu kuda se Perkins uputio? Maršal je dobro poznao ovo područje, pogotovu kraj na jugoistoku: veliku visoravan i njene obronke. Na jugozapadu i zapadu se nalazio manje više neprohodan planinski predeo na kome nije bilo naselja. Tamo Perkins sigurno nije krenuo. Osim toga, na zapadu je bilo Indijanaca. To je opasnost kojoj se Perkins nipošto ne bi izlagao.

Dakle, kuda je krenuo?

Sada, kada je tup bol u glavi nešto popustio, Vajat je pokušavao da mirnije o svemu razmisli.

Ponovo je došao na istu pomisao na koju i juče: setio se lepog malog planinskog grada — Jampel!

Zbog čega li je Perkins spomenuo taj grad? Nemoguće da je odande došao. Obilazni put sa jugoistoka bi za usamljenog jahača bio ravan samoubistvu. Najverovatnije je taj neobični mister Perkins negde sa istoka, iz Kalkota ili Dženona. Ono što ga je dovelo ovamo u planine, za maršala je još uvek bila zagonetka. Što je više razmišljao, sve se više vezi-

vao za gradić Jampu. Šta li je Perkinsa podstaklo da o njemu govori? Da li možda pripada bandi „sivolikih“, ili je neko od njihovih doušnika. Možda se izdao pomenuvši Jampu? Slagao je činjenice jednu uz drugu. „Sivoliki“ su napali Vintersov ranč. Vinters je bio stari Vajatov prijatelj. To je bilo poznato u pokrajini. Osim toga, razbojnici su dva puta pokušavali da ubiju En Brinklej. I ona je bila u prijateljstvu sa maršalom. Zločinačka družina došla je iz Šošona. Šta su imali sa rančerom Frederikom Astorom, Vajat nije uspeo da sazna. Isto tako, još uvek mu je bila zagonetka zašto i kako se Mek Loveri ovde pojavio.

Jedno je bilo izvesno, a to je da je banda ljudi s vešalima krenula u planine. A u planinama se nalazi Jampa. U tom gradu maršal ima takođe prijatelje.

Da li je moguće da je to čista slučajnost? Vajat je gledao u pravcu severoistoka, kolebajući se. Da li da jaši u Jampu? To je bio duži put, ali možda pravil

Tek u kasno popodne narednog dana na istočnim obroncima visoravni naišao je na tetreba, koga je majstorskim pogotkom vinčesterke skinuo sa stene. Potrajao je još pun sat dok nije stigao do udolice, u kojoj je našao drvo. Odsekao je jaku granu i uskoro je vatra počela da pucketati. Istopio je sneg i skuvao posle okrepljujućeg obroka šolju jakе kafe. Pijući kafu setio se Doka Holideja, koji je tvrdio da je istopljeni sneg isto toliko loša voda za kafu koliko i morska.

Odavno je popuštao zalihi cigara. Malo se odmorio a onda krenuo dalje. Tek u kasno veče našao je mesto gde može da prenoći.

Vajatova lovačka sreća izgleda da da se promenila na bolje. Već u rano jutro uspeo je da ubije zeca. Pojed je samo deo, a ostalo je spakovao da bi obezbedio hranu bar za taj dan.

Teren je bio kamenit i strm, tako da je često morao da silazi sa konja i ide pešice, vodeći životinju za uzde.

Bilo je negde oko deset sati pre podne, kada je iza velike kamene gromade iznenada ugledao prostranu udolicu. Na njegovu veliku radost na vidiku, u pravcu severozapada, primetio je tamne mrlje — naselja.

Silazak u udolicu bio je sve teži i teži. Obronci su postajali strmiji. Nekoliko puta zamalo se nije sunovratio. Veče je već počelo da se spušta kada je najzad imao pod sobom ravno tle.

Sada su počele nove nevolje. Konj je propadao u visok sneg, tako da je maršal morao da ide ispred njega i ašovom raščišćava put. Najzad je video dupli trag ispred sebe, koji je ostavila poštanska kočija.

Grad koji se ukazao pred njim nije poznavao. Drumom poštanske kočije napredovao je prilično brzo. Gradić se zvao Blu Voter i nalazio se na putu za Jampu. Sastojao se, u stvari, od široke glavne ulice i nekoliko desetina kuća na obe strane.

Na levoj strani nalazila se kuća na čijoj fasadi je bila pričvršćena

tabla „Grand hotel”. Poterao je konja uz trem, kliznuo iz sedla i prišao prozoru oblepljenom širokim papirom. Međutim, ništa nije mogao da vidi unutra. Tek kada je na kraju trema primetio bradonju kako ga posmatra, ukočenih udova pošao je prema njemu.

— Helo, mister, ima li još neka slobodna soba?

— Naravno, čak i cela kuća ako vam je potrebno.

— Ne, zadovoljio bih se jednom posteljom.

— To kod starog Džoa možete uvek naći.

Vajat povede konja za uzde i uveče u dvorište.

— Pobrinite se za mog konja — zamolio je starog.

Bilo je gotovo neverovatno da je i Perkins prošao kroz ovaj grad, ali je čovek iz Misurija ipak pregledao sve postelje. Iako je bio na kraju snaga, upitao je starog:

— Ima li ovde konjušnica?

— Pa, prave konjušnice nema. Džim Mekdonald se, pored trgovine drvima, bavi i konjima.

— Gde stanuje taj Mekdonald?

— Odmah preko na suprotnoj strani. Velika kapija sa belom tablom. Ne možete promašiti.

Čovek iz Misurija pređe na suprotnu stranu ulice i uđe u dvorište trgovca Mekdonalda. Na levoj strani nalazila se štala, ispred koje je stajao sluga posmatrajući ga radoznalo.

— Šta je mister, šta ima novo?

— Imam jedno pitanje — uzvratiti

mu maršal. — Tražim čoveka koji jaši belu kobilu.

— To je veoma dobar putokaz kod nas.

Maršal je znao da su beli konji ovde u planinskim krajevima, gde su zime veoma duge, traženi. Beli konj na belom snežnom pokrivaču, mnogo se teže otkrije. A ljudi ovde strahovali su ne samo od Indijanaca, nego i od razbojnika koji su često zalazili u ove krajeve.

— Vi tražite čoveka koji jaši belu kobilu — ponovi sluga. — Dakle, ovde su dvojica predala bele konje. Jedan je stigao pre tri dana, a jedan danas.

— Mogu li da vidim konja onog koji je danas stigao?

— Naravno, potrudiću se da vam pokažem mister...

Vajat je shvatio. Mašio se za džep, izvukao novčić i stavio momku u ruku. Ovaj se široko osmehnulo i pođe ispred Vajata u štalu.

Iako je sve teklo normalno i nije ukazivalo na opasnost, čovek iz Misurija ipak zastade korak ispred praga štale.

Bio je čudan osećaj u grudima koji ga je obuzeo u ovom trenutku. Isti onaj koji bi ga obuzimao pred neposrednom opasnošću. To zapravo i nije bio osećaj, gotovo neka vrsta fizičkog bola koja bi ga ukopala u mestu.

Da li je to zbog toga što je sluga usporio hod? Uostalom i morao je, jer je pod štale bio sve do samih vrata posut slamom. To je bilo neop-

hodno, jer su zime u ovim krajevima veoma oštre.

Bilo kako bilo, Vajat je zastao korak ispred vrata.

Onda se dogodilo.

Džinovski sluga je iznenada skočio nazad i žestoko zamahnuo pesnicom. Pogodio bi sigurno maršala da ovaj nije zastao.

Vajat je bio iznenađen, ali ne savladan. Iako ga je naporno jahanje kroz sneg gotovo smlavilo, dočekao je spremno napad. Uvukao je glavu u ramena i odgovorio protivudarcem, koji je pogodio slugu u vrh brade. Na žalost udarac nije bio dovoljno jak da napadača obori s nogu. Borba se nastavila. Posle nekoliko vešto izbegnutih udaraca žestok maršalov kroše pogodi tako štalaskog momka, da ovaj pade preko praga na pod štale. Tresak tela je još tutnjao u maršalovim ušima, kada iz mraka štale iznenada izlete još jedan protivnik. Čovek srednjeg rasta. Grabio je kao lud. Vajat je u poslednjem momentu uspeo da mu podmetne nogu tako da ga je novi napadač samo u trku malo zakačio. Ostao je da leži kraj ulaza u štalu. Prvi sluga se u međuvremenu osvestio, skočio na noge i ponovo se ustremio.

Maršal je nekoliko puta zamahivao pesnicom, spremajući se, u stvari, da zada odlučujući udarac. Tek kada ga je napadačeva desnica pogodila u uho, sluga pade koliko je dug i širok. Bio je bez svesti. Vajat ga dokopa za jaku i prilepi uz štalska vrata, a onda izvuče revolver iz futrole.

U dnu štale su se zatvorila neka vrata, a onda čulo razbijanje stakla.

U tom trenutku iz kuće izađe nekoliko ljudi.

— Šta se ovde dešava? — vikao je stariji čovek s velikim brkovima. Držao je fenjer u ruci.

— Prokletstvo, ko ste vi? — upitao je, ugledavši Erpa.

— Moje ime je Erp. Ovde su me napala dvojica.

Džim Mekdonald nije obratio pažnju na ime koje mu je nepoznati čovek pomenuo.

— Šta vi ovde uopšte tražite?

— Tražim čoveka koji je danas stigao ovamo na beloj kobili.

Mekdonald okrete glavu i upitno pogleda sina koji je stajao sa ostalim ljudima.

— Sa belom kobilom? Pa to je mogao biti samo sudija Gordon.

Sudija Gordon!

Iako je to ime u ovom trenutku malo govorilo, kroz maršalovu glavu prolete misao, varnica, koja je osvetlila čitav lanac događaja.

Lorens Gordon, oštri sudija iz Seskateve. Najodgovorniji čovek Amerike za ozloglašeni robijaški logor. Njegov najvažniji i najopasniji zatvorenik bio je Lazaro Kapučini.

Vajat Erp je još na putu iz Tombstona za Kolorado saznao da je sudija Gordon smenjen s dužnosti. Činjenica da je iz njegove robijašnice pobeo baš čovek na koga je trebalo najviše motriti, stajala ga je službe. Jedan od kampova u Seskatevi je prema tvrdnji čuvara bio tako

obezbeđen da ni muva iz njega nije mogla da pobegne. Međutim, Lazaro Kapučini je uspeo.

Još na putu u planine Dok Holilej je izrazio sumnju da su razbojnici uspostavili vezu sa sudijom Gordonom. Doku je, naime, bilo neshvatljivo bekstvo ozloglašenog zločinca.

Sve je ukazivalo na to da je ta sumnja bila opravdana i da je Lorens Gordon sarađivao sa zločincima. Teško je međutim, bilo poverovati da se on priključio bandi, jer je u Koloradu bio poznat. Nije bilo isključeno da je znao kakve planove imaju razbojnici. Možda je saznao šta smeraju, možda je saznao i za napad na Vinterov ranč i pokušaj ubistva En Brinklej.

Nije isključeno da je znao da će se banda okupiti u Jampi. Sve te misli prolazile su sada maršalu kroz glavu. U tom trenutku na kapiju je stigla grupa ljudi. Kada ih je svetlost fenjera osvetlila, Vajat je među njima prepoznao čoveka koji mu se predstavio kao Perkins.

Nije uopšte delovao ni zbunjeno ni uhvaćeno. Naprotiv, držao se kao čovek koji je svestan svog položaja. Kraj njega je išao bradat čovek sa zvezdom na grudima. A iza još dvojica takođe sa zvezdama. Perkins je zastao na pristojnom rastojanju, bolje rečeno sigurnom i ispruženom desnicom pokazao na maršala.

— To je on, šerife. Uhapsite ga!

Bradati čuvar zakona produži dalje i zastade ispred Mekdonalda.

— To je, dakle, razbojnik? —

rekao je, pokazujući glavom na Vajata.

Mekdonald sleže ramenima.

— Ne poznajem tog čoveka. Znam samo da se tukao sa dvojicom mojih slugu.

— Eto vidite! — zaurla Perkins. — Šerife, naređujem vam da uhapsite tog čoveka. On pripada bandi koju sledim.

Pošto je šerif sada stajao tačno ispred Vajata, a dva pomoćnika odmah iza šerifa, Perkins se podboči, zabaci glavu i povika:

— Koliko da znaš ko sam, razbojniče! Moje je ime Gordon, Lorens Gordon. Sigurno će ti moje ime više reć ako dodam da sam sudija Gordon.

Maršal ga je posmatrao bez trunke iznenađenja. Čak je prsnuo u smeh.

— Ti ćeš se možda iznenaditi, Gordone — rekao je odsečnim glasom — što se ja uopšte ne čudim. Ja, naime, znam da si ti razbojnik.

— Uhapsite ga šerife! — vikao je Gordon gnevno.

Vajat podiže desnu ruku.

— Samo trenutak, šerife! Hteo bih još nešto da kažem. Ovaj čovek jeste nekadašnji sudija Lorens Gordon, koga je guverner smenio sa dužnosti upravnika robijašnice Se-skateva. Smenjen je sa dužnosti jer mu je pobegao ozloglašeni vođa bande „sivolikih”.

— Šerife — vikao je Gordon kreštavim glasom — ako odmah ne

poslušate moje naređenje, preduzeću protiv vas odgovarajuće mere.

Šerif nabra obrve i promrsi:

— Dakle, čoveče, pođite sa mnom.

— Naravno, da ću poći, ali zahtevam da i Gordon pođe.

— Vi nemate šta da tražite — umeša se jedan od pomoćnika čuvara zakona.

Vajat okrete glavu i pogleda mladića.

— Ko si ti momče? — upita ga.

— Ja sam Džeri Kikson.

— Baš tako i izgledaš.

Vajat pođe dva koraka za šerifom, a Gordon se izmače.

— Šerife, oduzmite mu revolver. Sakrio ga je u pojas, odmah do kopče. Izvucite mu i onaj levi iz futrole. Opominjem vas, on veoma brzo poteže oružje. Razoružajte ga, naređujem vam.

Možda bi se ova scena sasvim drugačije odvijala, da se iza maršalovih leđa upravo nije podigao sluga i svom žestinom ga udario po glavi.

Teško ošamućen, maršal krete još korak napred, a onda se naglo okrete i bekhendom pogodi slugu u bradu. Ovaj klonu na kolena.

— Eto, šerife, vidite kako je opasan! — vikao je sudija.

Sada su se i šerif i njegovi pomoćnici ustremili na Vajata.

— Pustite me! — branio se maršal. — Vidite da ne pružam nikakav otpor.

Međutim, uvređeni pomoćnik Kikson pogodi maršala pesnicom u li-

ce. Sada je morao da se brani. Oteo se i gurnuo šerifa u stranu i žestokim udarcem bacio surovog pomoćnika na zemlju.

Sada su se svi sručili na njega: Mekdonald, njegov sin, njegovi pratioci, šerif, sluga. Bilo ih je suviše. Poluonesvešćenog odveli su ga prema šerifskoj kancelariji. Gužva u dvorištu trgovca drvima nije promakla ni ljudima na ulici. Grupa građana krenula je za njima i zastala pred kancelarijom.

Maršal je zaključan u jednu od tri ćelije, a Gordon se postavio ispred rešetaka.

— Tako, razbojniče, sada si iza katanca. Koliko da ti bude jasno: sutra ujutro, kad sunce izađe, lju-ljaćeš se na vešalima, tamo gde ti je mesto. Tamo je mesto svima onima kojima su vešala zločinačko obeležje.

— O čemu to govorite sudijo? — upita sedokosi čovek koji je upravo krčio sebi put kroz gomilu.

— To je gradonačelnik Haniks — objasni šerif.

Gordon razmetljivo odmeri Haniksa od glave do pete.

— Tako, vi ste gradonačelnik? Baš dobro, neću morati dva put da pričam celu priču. Vi ćete je preneti i gradskom savetu. Slušajte me pažljivo. Onda je pokazao desnom rukom na ćeliju, ne pogledavši maršala. Ovaj momak je član bande „ljudi s vešalima”.

Posle ovih reči u šerifskoj kancelariji planinskog grada Gold Vo-

ter nastade grobna tišina. Gordon je bio svestan dejstva svojih reči i pompezno je nastavio:

— Da, on je „sivoliki“. I to ne običan član bande. Ja čak mislim da je predvodio bandu i da je doveo iz tople Arizone ovamo. Lazaro Kapučini jedan od vođa uspeo je da pobegne iz Seskateve. No, tvrdim da to ne bi uspeo bez nečije pomoći. Ja sam, istina, izgubio službu, ali sam obećao guverneru da neću mirovati dok ih lično ne pohvatam. Goniću Lazaro Kapučina i uhvatiti ga. Razbiću tu razbojničku bandu koja hara našom zemljom. Ovaj čovek je jedan od glavnih, on je vođa. Zbog toga ga treba odmah kazniti primerno. U zoru na vešala!

Tišina!

Niko se nije usudio da protivu reči.

Ko je ovaj Lorens Gordon? Sudija od koga su mnogi strahovali. Upravnik robijašnice Seskateva. Izgubio je doduše službu, kako je sam rekao, ali službu upravnika u Seskatevi. Međutim, prećutao je da su mu time oduzeta i sva prava i sve dužnosti sudije Sjedinjenih Država. Naravno, niko na tu pomisao i nije došao, niko osim čoveka koji je sedeo u ćeliji i o čijoj se glavi radilo. Ponovo je odjeknuo Gordonov glas:

— Je li vam jasno gradonačelnice?

— Naravno, vaša milosti — potučinjeno onako kako ste naredili.

Gordon sada skrete pogled prema šerifu.

— Da li je i vama jasno, šerife?

— Naravno, vaša milosti — potvrdi čuvar zakona.

— U redu. Time će biti likvidiran jedan od glavnih članova bande. — Sudija pri svemu ovome nije bacio pogled na čoveka u ćeliji. Odlučnim koracima krenuo je prema vratima. Preko ramena je dodao:

— Gradonačelnice, ja u svojoj velikoj borbi očekujem podršku od vas.

— Možete se na nas osloniti, vaša milosti — uzvratio je uz laki naklon gradonačelnik.

Vajat je stajao naslonjen na zid i posmatrao ovu ludu scenu.

Jedan od pomoćnika uslužno otvori sudiji vrata.

Vajat priđe postelji i sede na nju. U glavi mu je tako tutnjalo kao da se nalazi u kovačnici.

Šta se zapravo dogodilo?

Gordon mora da je došao u Gold Voter i predao svog konja u konjušnicu kod trgovca Mekdonalda. Najverovatnije je ubedio Mekdonaldu sluge da ga sledi razbojnik, koji će možda i ovamo doći. Nije isključeno da je sluge čak i podmitio.

To što je Gordon naišao u konjušnicu u trenutku kada je maršal stigao u grad, bila je doista zla sreća.

U svakom slučaju, ovaj varalci uspelo je da najodgovornije ljude u gradu pridobije. Maršalu je bilo jasno da nema nikakve syrhe da

razgovara sa gradonačelnikom i šerifom. Osim toga, taj razgovor bi mu teško pao. Donja usna mu je na nekoliko mesta bila isečena. Legao je na zatvoreničku postelju, ispružio noge i počeo napregnuto da razmišlja. Trebalo je sačuvati bistru glavu i mir.

Često se u svom životu nalazio u bezizlaznim situacijama. No, sve ima svoje granice. Zar gore u planinama nije morao da se suprotstavlja svim nedaćima, da se bori sa prirodom? To je doista bilo teško i gotovo nesavladivo. Međutim, ovde su bili u pitanju ljudi, a to je svakako gore.

Čovek iz Misurija je često još u ranoj mladosti bio u društvu Indijanaca. Za razliku od većine belih ljudi, koji su prezirali i mrzeli crvenokožce, Vajat Erp ih je voleo. To će mu u ovim teškim trenucima biti od velike koristi.

Još kao sedamnaestogodišnji dečak upoznao čuvenog poglavicu Pineidža Askolu, a kao mladi šerif poglavicu Crvenog Oblaka, vođu svih Sijuks Indijanaca.

Kasnije, kao već zreo čovek, kada je i sam postao čuveni maršal u Arizoni, imao je sreću da upozna najvećeg od svih Indijanaca, čoveka čije ime je budilo u svim Indijancima, bez obzira kome su plemenu pripadali, ogroman ponos i poštovanje: Kočiza.

Poglavica Kočiz, vođa plemena Apača, bio je najplemenitiji i naj snažniji vođa Indijanaca koga je

Severna Amerika imala. Vajat Erp se s njim nekoliko puta sretao i mnogo dobio poznanstvom sa ovim plemenitim čovekom. Iako, oni, kad god bi se sretali nisu imali mnogo vremena, uvek su izmenjali po nekoliko reči, koje maršal nikad nije zaboravio. Sada se, kada su ga svi zglobovi boleli, setio reči čuvenog Kočiza:

„Treba leći ispružen i staviti ruke kraj tela. Lagano sklopiti oči i ništa ne misliti. Misli, koje te uznemiravaju, su, u stvari, tupe strele, koje nemaju snagu i zarivaju se kraj tebe u žuti pesak. Onda, kada neko vreme ništa nisi mislio, počćeš da misliš na visoke planinske lance, one koji se dižu na četiri stotine jardi, na ivici kanjona i još mnogo jarde gore prema nebu. Tvoje misli treba da počivaju na granama jele, i penju se uz njihove vrhove, a onda nastave u pravoj liniji do samih oblaka. Tako ćeš se izdići iznad svih zemaljskih patnji i nećeš više osećati bol. Tada si najbliže večnim lovištima. Veliki Manitu će ti sa sunčevim rađanjem ponovo vratiti snagu. Nema bola u tebi kojeg ti ne želiš. Nema bolova koje sam sebi ne traziš.

I sada je čovek iz Misurija čuo reči indijanskog vođe.

U teškom životnom trenutku, kada je ove reči čuo prvi put, pred njim je ležao smrtno ranjen čovek bez ikakvih izgleda da se spase. Maršal je stajao dva koraka po strani i video Indijanca sa dugom crnom kosom, prošaranom srebrnim vlasi-

ma, kako stoji uz samrtnika. Tada je Kočiz izgovarao te reči.

Ranjenik je bio jedan oficir iz Fort Velsa koji je ležao na zemlji ječeći i vrišteći, a onda se iznenada naglo umirio.

Ne samo to. Savladao je ne samo svoj bol, nego i samu smrt. Iz reči indijanskog poglavice izvukao je neku magičnu snagu, iako je bio pogođen sa više metaka. No posle ranjavanja obuzeo ga je takav strah, koji ga je potpuno dotukao. Verovatno bi mu taj strah i došao glave da nije bilo Indijanaca. Kada ga je čovek iz Misurija sreo nekoliko godina kasnije u Flegstafu nije mogao da poveruje da je taj čovek potpuno zdrav.

Sećanje na te događaje brzo su iščilila. Sada je morao da se bavi svojim nevoljama, da odagna strepnju i brige i da u mislima krene do visoke jele iznad kanjona i uz njen vrh stigne do oblaka, kako bi se oslobodio užasnim bolova u telu.

Sutra ujutru, kad svane dan, doći će da ga obese, a do tada ima još vremena.

Odmah posle ponoći dva pomoćnika šerifa napustila su kancelariju. Ostao je samo šerif za pisaćim stolom. Pisao je izveštaj, podbočivši jednom rukom glavu.

Moglo je biti oko jedan po ponoći kada se na sporednim vratima kancelarije čulo tiho kucanje.

Šerif okrete glavu i upita preko volje:

— Ko je tu?

— Stari Džoe — čulo se spolja.

Čuvar zakona ustade i vukući noge priđe dvorišnim vratima da skinе zasun.

U kancelariju je ušao sedobradi starac, štalski momak iz Grand hotela.

Samo je odmerio pogledom čoveka u čeliji, a onda prišao pisaćem stolu i podbočio se.

— Dakle, kako stoje stvari?

Šerif odmahnu rukom.

— Šta još hoćete ovde, stari Džoe?

Starac navuče zavesu na oba prozora, a onda se ponovo podboči o pisaći sto.

— Hteo sam nešto s vama da razgovaram šerife.

— Zbog čega navlačite ove zavesе?

— Zbog toga što se ovaj razgovor tiče samo nas dvojice.

U glasu starog se iznenada osetio čudan prizvuk. To ni šerifu nije promaklo. Iznenadeno je podigao glavu.

— Šta to treba da znači? Šta hoćete?

Džoe izvadi iz džepa virdžinija cigaru, gurnuo je u bradu, tamo gde bi od prilike mogla da se nalaze usta. Pošto nije imao šibicu, uzeo je papir ispred šerifa, zgužvao ga je i na užasavanje čuvara zakona taj papir nadneo nad lampu i pripalio cigaru.

— Jeste li poludeli, stari Džoe?

— brećnu se šerif. — Pa to je moj izveštaj. Pisao sam ga ceo sat.

— Da, da, to liči na vas — pro-

mrsi Džoe i mirno nastavi da drži zapaljen izveštaj.

Šerif skoči sa stolice i zamahnu pesnicama.

— Vi doista mora da ste poludeli, stari Džoe. Šta se s vama zbiva, jeste li popili suviše?

— Ne, ne, šerife — uzvratila stari. Iako je cigara odavno bila pripaljena, još uvek je držao izveštaj, tako da je sasvim dogoreo. Došao sam samo zbog toga, jer sam o jednoj jako važnoj stvari hteo da čujem vaše mišljenje.

— Moje mišljenje je potpuno nevažno.

— Da, da, to vi tako mislite, ali niste u pravu, šerife. Šta li će se reći za čoveka, koji je došao u grad, nadmeno izrekao smrtnu presudu bez suđenja, seo u sedlo i otišao. Tako nešto nije nevažno. Za vas naročito, šerife.

— Ali, stari Džoe, čemu sad ta priča? — negodovao je šerif. — Ovde se još samo radi...

— Da, da, o tome se baš radi — rekao je stari poluglasno i sručio se u naslonjaču naslonjenu na zid, između vrata i prozora. Kad se smestio, pokazao je vrhom cigare prema ćeliji.

— Na primer, šta li onaj tamo o svemu tome misli, ukoliko sada ne spava.

Da je šerif u tom trenutku imao ogledalo, da vidi izraz svoga lica, najverovatnije ne bi bio naročito zadovoljan.

— Šta je, u stvari, stari Džoe? Govori konačno, čoveče, šta je?

— Ne znam šerife, neću suviše reći da iskažem. Vi uostalom i sami znate da ja nisam sposoban za dugačke priče.

Na to šerif dokopa metalnu pepeljaru sa svog stola i tresnu je tako žestoko o pod da bi se mrtvac probudio iz večitog sna. Međutim, zatvorenik u ćeliji nije ni mrdnuo.

— Stari Džoe, govorite konačno! — grmeo je šerif.

Starac je česao bradu.

— Da, daj, trebalo bi da govorim. Dakle, ovako se dogodilo. Onaj čovek koji tamo preko spava...

— Govorite brže, šta se dogodilo?

Starac povuče dim i ponovo klimnu glavom.

— Da, da, baš pričam šerife. Dakle, taj čovek tamo što spava preko u ćeliji...

— Možda uopšte i ne spava. Pređite konačno na stvar stari Džoe.

Čuvar zakona je bio veoma blizu eksplozije.

— Da, baš pričam, dakle radi se o čoveku koji sada leži u ćeliji i spava. Došao je u grad kada je pao mrak i predao mi svog konja. Hteo je da iznajmi sobu u „Grand hotelu”. Raspitivao se za neku konjušnicu. Pričao sam da još u našoj štali razgleda konje. Očigledno je nekog tražio. Uputio sam ga do Mekdonalda i onda posla izvesnog vremena čuo odande galamu. Ne znam, da li ste od Mekdonalda čuli da je rekao svoje ime.

— Dobro da čujem kakvo ime je pomenuo?

— Pa eto, rekao je: „Erp”. Znate, šerife, možda ono vama u ovom trenutku ništa ne govori.

— Erp?

Šerifovo lice se razvuklo kao da ga je ujela osa.

— Da, Erp — ponovi stari. — Kada sam ga čuo odmah mi je puklo pred očima da tog čoveka poznajem. Već sam ga negde video. A sada znam i gde.

Ponovo je počeo da se ljuljuška u stolici. Šerif je nestrpljivo obišao svoj sto i prišao starcu. Ovaj se trže.

— Šta hoćete, šerife? Evo pričam.

— Gde ste videli tog čoveka? Govorite gde ste ga videli?

— Baš sam to hteo da vam pričam. Bilo je to gore u Piramidu pre nekoliko godina. Vi znate da moj brat tamo ima malu konjušnicu. Od-lazio sam da mu pomazem, kad gore u šumi nije bilo posla. Bilo je to pre nekoliko godina. Došlo je nekoliko momaka u grad. Pripadali su Četu Nadžetu. Sigurno ste čuli za njega?

— Da, da, i dalje?

— Ne tako žustro. Dakle, ta tri momka su se iznenada stvorila na sred ulice i pucala na Boba Langija, vlasnika banke. Ostao je da leži mrtav. Čuli ste sigurno o tome. Pošto su to učinili, okomili su se na mali „Kristal salun” i razbili ga. I spolja i iznutra. Kada su se ponovo obreli na ulici i hteli da narsnu na jednu devojkicu, koja je upravo izašla iz crkve, nisu bili pijani,

ali onda je nastala gužva. Suprotstavio im se jedan jedini čovek. Sva trojica su se našla na zemlji.

Šerif je ispod oka posmatrao starog.

— Ko je bio čovek, koji se suprotstavio?

Stari izvadi Virdžiniju iz usta i pokaza na ćeliju.

— Baš onaj tamo! A znate li možda kako se on zvao, kako se najverovatnije i dan danas zove? Erp! Vajat Erp.

Šerif izmače nesvesno dva koraka unazad i lagano se okreće prema ćeliji.

— Šta? Zar ono, zar je ono Vajat Erp?

Starac je ustao i prišao šerifu.

— Da, da, ja još uvek mogu da se oslonim na svoje stare oči. Ono je Vajat Erp, kao što sam ja Old Džoe.

Lagano je pošao prema dvorišnim vratima, zastao i dodao:

— Što se mene tiče, možete opet da sklonite zavese. Ja sam ih povukao iz opreznosti, jer sam očekivao da će između nas doći do tuče. Laku noć, šerife!

Rekavši to, starac napusti kancelariju.

Šerif je sve vreme posmatrao čoveka u ćeliji. Kada su se sporedna vrata s treskom zatvorila za starim Džoom, okrenuo je glavu i prikovao pogled na crni opasač od bivolje kože sa dva revolvera, pričvršćen na kuku kraj vrata.

— Pa ovo je...

Skočio je sa stolice, skinuo opasač i izvukao revolver iz leve futrole, zatim prišao stolu i u šaki odmeravao težinu velikog revolvra sa izduženom drškom. Usne su mu se pokretale dok je na levoj strani cevi pročitao: Bantlajn specijal 45. mom prijatelju V. E.

Čuvar zakona spusti revolver na sto i promrmlja u bradu.

— Vajat Erp!

Brzo je skinuo svežanj ključeva sa zida i pritrčao ćeliji. Otključavajući bravu, zastao je za trenutak.

— Hej mister, mister!

Zatvorenik se nije pomerio.

Zbunjeni čuvar zakona je premro od straha. Vratio se u kancelariju, dokopao lampu a onda se hitro vratio u ćeliju.

Kada je žućkasta svetlost pala na zatvorenika, šerifu se ote uzvik straha.

— Svevišnji, kako on to izgleda?

Doista, lice čoveka iz Misurija bilo je pokriveno ogrebotinama, umrljano krvlju, podbulo.

„Za ime neba, šta su uradili s njim“, pomisli šerif. Sa užasom se sećao toga kako su Vajat Erpa u dvorištu drvarskog trgovca tukli revolverima, štapovima i raznim predmetima, iako je već ležao na zemlji.

Šerif istrča napolje, stavi lampu pred vrata i izlete na ulicu, ne razmišljajući o tome da je ostavio ne samo ćeliju otvorenu, nego i vrata kancelarije. U ovom trenutku bilo mu je najvažnije da dozove lekara.

Bilo mu je potrebno dosta vre-

mena dok je sedom doktoru Delmonku objasnio šta mu leži na srcu.

— Dodite brzo, doktore. Čovek u mojoj kancelariji nije niko drugi do Vajat Erp! Old Džoe ga je prepoznao, a ja sam se u to uverio. Sudija mora da je poludeo. Uostalom, ko zna da li je on uopšte sudija. Svi smo bili slepi i ludi. Ja sam u jednoj od futrola video veliki Bantlajn specijal revolver sa monogramom maršala. Doista smo bili slepi kod očiju, doktore. Požurite, brzo!

Kada su se posle deset minuta vratili, zastali su iznenađeni na vratima. Ćelija je bila prazna, a zatvorenik nestao.

Stari Džoe nije bio naročito iznenađen kada ga je neko na vratima ambara potapšao po ramenu i kada je, okrenuvši se, ugledao maršala.

— To ste dobro uradili stari Džoe. Kao što vi mene niste zaboravili, budite sigurni da neću ni ja vas.

Vajat se mašio za džep i stavio starcu zlatan novac u šaku.

— Tako, a sada mi je potreban moj konj.

Stari ga je gledao iznenađeno.

— Kako, zar hoćete da sledite sudiju?

— Ne, još ne. No hteo bih da sklonim konja odavde.

Stari se značajno osmehnu.

— Preko u onom ambaru iza naših stajališta su dva lepa stara boksa za konje. Tamo sam ja već smestio vašeg ždrepcu. Dobro je smešten, ništa mu ne nedostaje. A ovde gore postoje dve sasvim pristojne sobe.

U jednoj spavam ja, a druga čeka vas. Tamo sam ostavio sir, hleb, maslac i lonac s mlekom, a i vodu za umivanje. Ako vam nešto bude ustrebalo, maršale, samo mi zazviždite. Kada je potrebno, ja još uvek ćujem sasvim dobro.

Maršal nije mogao ništa drugo, nego da srdačno stegne desnicu starog crnca.

— Sve je u najboljem redu Old Džoe.

Sada je maršalu bilo najvažnije da odspava nesmetano nekoliko sati. Kada se u gradu bude saznalo da je nestao iz ćelije, gotovo je sa snom.

Tek što se smestio u sobici i navukao zavese, kada u dvorištu začu glasove. Srećom nije još zapalio lampu. Pošto je sneg pokrio dvorište, mogao je da razazna siluetu šerifa, gradonačelnika i još dvojice građana.

— Old Džoe! — vikao je šerif. — Gde je on? Mora da si ga video. Treba neodložno da govorimo s njim. Moramo da mu se izvinimo i posavetujemo se s njim.

Na štalskim vratima je stajao stari Džoe sa nedužnim izrazom lica.

— Da li vi to govorite možda o Vajatu Erpu, šerife?

— Da.

— Ah, on je odavno iza sedam brda. Zar verujete da je čekao da mu vi lupeži krenete za petama.

Ljudi su stajali zbunjeni u dvorištu, a onda posle dužeg kolebanja ga napustili.

Stari Džoe je tiho zazviždao a onda doviknu:

— Sad možete mirno da zapalite lampu. Neće se vratiti.

Podmukli sudija je napravio grubu, ogromnu grešku. Međutim, Vajatu Erpu nije bilo neophodno da mu odmah krene za njim, jer je tačno znao kuda Gordon namerava. Njegov cilj je bio planinski grad Jampa. A to je bio dug put. Bez obzira na sve, maršal će ga lako stići, čak i posle nekoliko sati spavanja.

Sudija je izgleda dobro poznao ovaj kraj, inače ne bi uspeo da tako brzo stigne od visoravni Vajt River do Blu Votera. Hteo je u Jampu zbog toga što je, želeo da nađe Lazara Kapučina. Međutim, u ovoj snežnoj noći, teško da bi daleko stigao.

Protekla su dva dana.

Noć se lagano spuštala nad dolinu kroz koju je maršal jahao. Dolina je postajala sve manja, a teren sve strmiji. Iza naselja Lorando kraj je postajao sve usamljeniji i sve više pust. Da nije bilo nastrešnica, koje je sagradila Vels Fargo kompanija, kako bi poštanska kočija mogla da stigne i do ovog planinskog grada, tu su se u toku zime sklanjala kola

na kratak predah ne bi bilo ničega. Nastrešnice su se nalazile između poštanskih stanica. Iako se veće spu-stilo, bilo je još nekako svetlo, go-tovo nestvarno. Ovaj deo Kolorada kao da je bio predeo iz bajke. Ko bi prvi put stigao ovamo, nikako ne bi mogao da pretpostavi da se tu nalazi neko naselje.

Bilo je oko devet sati kada je Vaj-at Erp pred sobom ugledao svetlosti Jampe.

Bilo je mnogo lepših i većih gra-dova od ovoga u području Plave vo-de. Jampa je bio tipičan planinski grad, onakav kakve su drvoseče gradili sredinom prošlog stoleća, bi-rajući udoljice zaklonjene od jakih vetrova.

Izgleda da se grad uopšte nije iz-menio od vremena kada je maršal poslednji put bio ovde. Desno u dru-goj kući od ulaza u grad još uvek se nalazio bar pod nazivom „Srebr-ni mesec”. Odmah preko puta bara nalazila se mala krčma „Crveni pas”, koja baš nije uživala naročiti ugled. Posećivali su je ljudi koji nisu bili dobrodošli gosti u uglednijim loka-lima. Još dve kuće, a onda je na-išao na prvu poprečnu ulicu.

Vajat Erp nije imao nameru da se odmah javi svom prijatelju Džonu Rosu. Nije hteo da poseti ni poro-dicu Hakat te večeri. Zažalio je što

ne može da svrati do svog starog prijatelja kovača Donegana. Morao je toga da se odrekne, jer bi u pro-tivnom trebalo da prođe kroz gotovo ceo grad, što je predstavljalo opas-nost da ga neko već sada prepozna. Zbog toga je odmah skrenuo desno u dvorište bara „Srebrni mesec” i smestio svog ždrepcu u štalu. U dvo-rištu nije bilo žive duše. Prišao je kući. Tu je na vratima ugledao že-nu, koja je upravo brisala ruke o kecelju.

Vajat je odmah prepoznao. Bila je to Suzan Asmen, žena vlasnika lo-kala. Pogledala je nepoznatog u dvo-rištu. Kada je svetlost fenjera iz hodnika pala na njegovu siluetu, pu-stila je kecelju i uhvatila se za usta.

— Mar...

Zastala je u pola reči kada je vi-dela da je čovek iz Misurija upozo-rava da ćuti, stavljajući prst na usta.

Vajat je prišao stepenicama i pru-žio ženi ruku.

— Nadam se da ste dobro, gospo-đo.

Žena mu je obema rukama stegla desnicu. Oči su joj se napunile su-zama.

— Naišli ste u pravom trenutku — prošaptala je drhtavim glasom.
— Sam bog vas šalje.

— Šta se dogodilo?

Povukla ga je u kuhinju i ponu-dila mu stolicu.

— Da li je nešto s vašim mužem?
— upit. — Vajat.

— Ne, ne. U pitanju su neka trojica, koja su došla u grad pre dva dana. Stanuju kod nas, gore u gostinskoj sobi. Prvo su bili sasvim podnošljivi, a onda iznenada od juče se ponašaju kao da su gospodari sveta. Noćas su iznenada upali u našu spavaću sobu. Možete zamisliti koliko sam se uplašila. Mislila sam da će mi srce stati, kada sam pred sobom ugledala trojicu mračnih tipova. U prvom trenutku sam pomislila da su možda pripiti, ali se ubrzo pokazalo da sam u zabludi. Koster, koji je očigledno njihov vođa, prišao je ivici kreveta sa revolverom u ruci. Rekao je mom mužu da mu odmah ispovrta osam hiljada dolara. Moj ga je muž uveravao da toliku sumu uopšte nema. Na to mu je razbojnik rekao da ako novac ne nabavi do ponoći, oboje ćemo umreti.

— Kakva surova ucena — zaključio maršal.

— Da. Koster nas je još upozorio da ako o tome ma kome pisnemo bićemo mrtvi. Na primer, ako obavestimo šerifa ili bilo kog drugog, s nama je gotovo. Nećemo živeti ni tri dana. Nisu bili sami i sigurno će učiniti ono, čime su pretili.

— Šta je na to učinio mister Asmen? — raspitivao se Vajat.

Žena podiže ruke.

— Ništa, on je mrtav bolestan, nije u stanju čak ni da posluži je goste. Dženi je spala s nogu...

Dženi je bila osamnaestogodišnja ćerka vlasnika lokala, mršava blondinjava devojka, kojoj je posao za šankom teško pado.

— Gde su sad ta tri momka? — raspitivao se maršal.

— U lokalu. Igraју poker.

— Idem malo da pogledam situaciju.

— Budite oprezni, mister Erp. Ta trojica sigurno nisu sama. Poznato nam je, naime, da se u lokalu „Crveni pas“ nalaze dva mračna tipa.

— U redu, bez obzira na to idem da pogledam.

Vajat uđe u hodnik i pogleda kroz malo okno u lokal. Niska prostorija bila je puna gostiju.

Izenada je iza sebe čuo šum, a onda ugledao čoveka.

Bio je prilično visok i imao široka ramena. Šešir je zabacio na potiljak, tako da je otkrio nisko čelo. Između čekinjastih obrva, rastavljenih dubokom borom, ležale su male podmukle oči. Nos mu je bio mali i širok, usta debela, a brada velika i isturena. Čovek odmeri maršala radoznalim pogledom.

— Tako nešto veoma volimo. Mislim na momke koji prvo osmotre krčmu krišom kroz prozorčić.

Maršal se uspravi i bolje odmeri nepoznatog. Video je iza njegovih leđa na kuhinjskim vratima vlasnicu kako je podigla tri prsta, a onda pokazala na nepoznatog. To je dakle jedan od trojice razbojnika koji su učenili vlasnika lokala.

Maršalu je sinula ideja. Odmah je sproveo u delo.

Stavio je kažiprst na usta.

— Moram da budem oprezan mister. Naime, treba da obavim jedan zadatak. U grad smo došli nas devetorica, jer treba nešto da uredimo. Tragamo za izvesnim Kosterom. Možda nam vi pri tome možete pomoći. Isplatiće vam se.

Nepoznati se izmakao korak unazad i stavio desnu ruku za dršku revolvera.

— Kažete „izvesnog Kostera?“ Hm, možda bih vam ja mogao pomoći — dodao je lukavo. — Koliko ću za to dobiti?

— Prilično. Moj gazda je spreman da za korisno obaveštenje ispoverti i stotku.

— Sto dolara! — ote se nepoznatom.

Prokletstvo, razmišljao je lupež. Ko li je taj što je spreman da plati i sto dolara samo da sazna gde može naći Kostera.

Vajat je naravno video da se vlasnica lokala trgla kada je čula da pominje Kosterovo ime. Sada je mar-

šalu bilo jasno da pred sobom ima baš Kostera glavom i bradom.

Razbojnik proguta pljuvačku, a onda proceđi jedva čujnim glasom:

— Šta li je taj Koster učinio?

— On pripada bandi protiv koje mi nešto imamo.

— A — ote se Kosteru — onda ti dakle pripadaš onim drugima... mislim, pripadaš drugom savezu?

— Naravno — rekao je maršal tobože iznenadivši se. — Pa to je jasno. Mi ćemo ga likvidirati po svaku cenu.

Koster se počea po bradi.

— Šta si rekao koliko vas je?

— Trenutno smo nas devetorica u gradu. Ostali će doći u toku noći.

Razbojnik se uplašeno obazre po hodniku.

— Ti si, dakle, sam ovde u kući?

— Da, sada sam trenutno u kući sam. Ali to ništa ne znači. Treba samo da obavim jedan izviđački posao.

U Kosterovoj ruci se iznenada stvori teški revolver. Iscerio se, pokazujući maršalu dva reda zuba.

— Nisi imao sreće, momče. Ja sam lično Alan Koster. A tvoj izviđački posao je sada okončan. Ustreliću te kao šugavog psa. Hajde, kreni, odavde iz hodnika.

— Kuda? — upitao je maršal.

— U dvorište do đubrišta, gde i pri-

padaš. Tamo možeš, kao mrtav, što se mene tiče, i sto godina da gledaš u zvezde.

— Šteta! — promrsi čovek iz Misurija.

Iznenada Kosteru sinu ideja.

— Ko ti je dao tip?

— Koji tip?

— Budalo, ko ti je rekao da sam ovde?

— To ne mogu da vam odam, mister Koster. U svakom slučaju, jedan od vaših prijatelja.

Koster ispruži levicu i uhvati Vajata Erpa za rukav.

— Rekao sam ti da mi kažeš momče! U protivnom ću ti sasuti sve zube u grkljan. Pri tom je približio cev svog revolvera maršalovom bedru.

Prišao mu je na svoju nesreću suviše blizu. Maršalova levica se kao sečivo sruči na Kosterov zglobov i izbi mu oružje iz ruke. Kada je revolver pao na zemlju, maršal ga je hitro odgurnuo nogom tako da je kroz otvorena vrata izleteo u dvorište.

Lupež se brzo izmakao i mašio za opasač da bi izvukao nož. Nije mu uspelo, jer ga je maršal pogodio nogom i tako mu izbio nož iz samog opasača.

Vajat Erp je stajao raskoračen i uspravljen sa rukama prekrštenim na grudi. Posmatrao je svog protivnika smeškajući se.

— Šteta, doista šteta. Mislio sam da si daleko bolji, Koster.

— Ah, misliš da si me već dočepao? Zabluda!

Koster stavi dva prsta u usta i zazvižda tako da se cela kuća orila. U istom trenutku bacio se napred i napao maršala. Žestog udarac levom pesnicom gromoviti kroše oborio ga je s nodu. Ošamućen razbojnik se tresnuo na stepenice koje vode na sprat.

Na to su se vrata lokala otvorila i jedan ridobradi visoki momak izlete u hodnik.

— Alen! — povikao je.

Njega je Vajat pogodio levim dlanom za vrat i bacio na zemlju. Kao što je poznato, pogodak dlanom kao sečivo i kroše bili su maršalove specijalnosti.

U to se i treći čovek pojavi u hodniku. Bio je sređeg rasta, dežmekast. Majmunska glava bila mu je gotovo direktno nasađena na trup, bez vrata. Tek sada mu je sinulo da su njegovi prijatelji u opasnosti. Odmah je potegao revolver. Maršal ga je na samom ulazu u hodnik dokopao za ramena i bacio daleko od sebe. Međutim, dežmekasti razbojnik se u padu okrenuo i odmah pucao.

Metak je čoveku iz Misurija prošao pored glave. Odmah je odgovorio vatrom. U njegovoj levisi zagrmelo

je teški revolver. Metak je pogodio dežmekastog lupeža u mišicu, tako da mu je oružje ispalo iz ruke i s treskom palo pod hodnika.

Sva trojica učenjivača bila su savladana. Vajat im je oduzeo oružje i izbacio ga u dvorište.

Koster se u međuvremenu osvestio. Isto tako i ridokosi irac Meklin stao je na noge i glupim volovskim očima piljio u maršala, ništa ne shvatajući. U očima dežmekastog lupeža ogledala se čista mržnja.

Maršal je stajao mrtav — hladan. Izvukao je iz džepa maramicu da obriše ruke, kao da ih je u tuči sa trojicom lupeža uprljao.

— To kao prvo, momci. Nadam se da je i dovoljno. Što se mene tiče, sada možemo da odigramo i partiju pokera.

Sva trojica su ga gledala ne shvatajući.

Koster, koji se laktovima podbočio na četvrti stepenik, reče:

— Neka me đavo nosi, ako sa takvim tipom hoću da igram pokera. Nego, momci, bolje bi bilo da popijemo po jednu.

Mračnih lica sva trojica prodoše sada mimo maršala. U trenutku kada je dežmekasti lupež prolazio pored Vajata, ovaj ga uhvati za mišicu.

— Metak te je samo okrznuo momče, ali bi ipak trebalo da odeš lekaru da te previje.

Bokbinder, kako se zvao dežmekasti lupež, promrsi kroz zube:

— Ma ostavi, molim te, pusti me na miru!

Zatim je uzeo jednu, ne baš čistu maramicu, stavio je na mišicu i pošao za drugima u krčmu.

Suzan Ašmen se pojavila na kuhinjskim vratima i uhvatila za glavu.

— Za ime neba, mister Erp, na šta će ovo još izaći?

— To će se pokazati gospođo. U svakom slučaju, počeli smo.

Na to se Dženi pojavila iz krčme i pogledala u hodnik.

— Ovde se pucalo, majko — promucala je. Ona je ugledala maršala i pobledela kao da pred sobom ima utvaru. — Ali ovo je...

Vajat stavi ruku na usta.

— Helo, mis Dženi! Nadam se da ste dobro.

— O bože, znači zbog toga su pobjegli.

— Pobjegli?

— Da Koster, Meklin i Bokbinder. Otrčali su preko do lokala „Crveni pas“. Ja sam ih posmatrala.

— Šta će se sad dogoditi? — jaidikovala je žena.

U to vlasnik lokala siđe niz stepenice. Kada je opazio maršala bio je isto toliko iznenađen, koliko i njegova žena i ćerka.

— Vi ste oterali onu trojicu, maršal! — promućao je zbunjeno.

— Time ta stvar još uvek nije likvidirana. Jer kako cenim Kostera, taj će se drznuti da dođe po novac. Ne bi ga se lako odrekao.

Čovek iz Misurija nije hteo da kaže koji je pravi razlog njegovog dolaska u Jampu.

Iznajmio je sobu koja gleda na ulicu, pojeo nekoliko zaloga, a onda otišao na počinak.

Bilo je oko osam sati ujutru sledećeg dana, kada je mršavi mladić neobrijane brade i podbulih očiju ušao u tek otvoreni bar „Srebrni mesec“.

Vajat Erp je sedeo kraj prozora i pio kafu.

Momak dođe do sredine lokala, odmeri Dženi koja je stajala do šanka, pucnu jezikom i izboči se. Trljajući ruke rekao je devojci:

— Šteta što mi se toliko žuri, lutko, inače bih se s tobom malo bliže upoznao.

— Šta hoćete vi? — upita ga Dženi ljutito.

— Ne tako oštro, devojko. Imam nalog od Kostera. Rekao mi je da onog stranca za pet minuta očekuje na ulici.

— Kog stranca?

— Pa onog čoveka koji je juče pretio Meklinu Bokbinderu i Kosteru.

— Mislite možda na mene, čuo se metalni glas.

Krivotoci Erni Tek se naglo okrete i zbunjeno pogleda čoveka iz Misurija.

— Vi?

Mladić nije uspeo da se makne s mesta, niti da odvoji pogled od maršala. — To ste, dakle, bili vi — procedio je kroz zube.

Vajat je sišao na doručak i mirno jeo šunku, jaja i hleb, položio nož i obrisao usta.

Kada je Erni Tek video da se stranac sprema da popuši veliku crnu cigaru, promrsi:

— Pa to je izbegavanje, mister.

— Tako mister? — upita ga maršal, bacajući ugašeno palidrvce u pepeljaru.

— Da, naravno. Ali vam tvrdim da cigaru nećete popušiti do kraja. Rekavši to, mladić napusti lokal.

Dženi uplašeno pogleda maršala.

— Šta će sada biti, mister Erp? — prošaptula je.

Vajat ustade i priđe jednom od prozora. Pogledao je na ulicu kroz zavese.

— Aha, eno ga moj prijatelj Koster.

Kada je proteklo pet minuta, zorio se Kosterov glas:

— Stranče, izlazi napolje!

Vlasnik lokala pojavio se na vratima hodnika.

— Mister Erp, nemojte ići napolje! Sva tri lupeža su tamo.

— Naravno, sa tim sam i računao.

Ponovo ulicom odjeknu razbojnikov glas:

— Izlazi napolje, stranče, inače ćemo mi doći po tebe.

Dženi prošaputa:

— Ne smete ni po koju cenu izaći, mister Erp.

U tom trenutku maršal je već gurnuo krila pomoćnih vrata i stupio na trem.

Alen Koster je stajao na sredinu ulice, deset jardi udaljen od ulaza u bar. Od dvojice njegovih prijatelja nije bilo ni traga.

Već je bio na ulici i time dobio veliko preimućstvo. Prvo zauzeo je već poziciju, a drugo i važnije, sunce mu je tuklo u leđa.

Vajat dođe do ivice trema i pogleda prema lokalu „Crveni pas”. Tamo je sve bilo mirno i tiho. Prelazio je pogledom preko balustrade, a onda otkrio cev puške. Znači Koster je tako zamislio stvar: strelac iz zasede je trebalo da okonča ovaj dvoboj.

Gde li se nalazio treći čovek?

Maršal je brzo pogledom prelazio preko ograde i preko prolaza između susednih kuća. Aha, eno i trećeg čoveka! Jedna od dasaka bila je trula,

tako da je mogao da vidi delić crne sare.

Krenuo je niz stepenice na ulicu, misleći na dvojicu lupeža koji su već stanovali u „Crvenom psu”. Ako se oni umešaju, situacija će biti paklena.

Vajat se postavio tako da mu balustrada od „Crvenog psa” bude sa leve strane. Na toj strani se nalazio i drugi Kosterov pomagač. Bilo je lakše što je znao skrovišta ovih strelaca iz zasede. Zbog toga, čim je stupio na ulicu, brzo je pogledom odmerio i desnu stranu. Međutim, ništa nije otkrio.

Ovaj deo glavne ulice Jampe bio je pust. Nigde žive duše, osim izazivača na dvoboj.

To je bilo i razumljivo, jer je Koster glasno vikao. Građani Jampe su se setili onoga što su doživeli pre nepunih šest meseci. Hteli su da se sklone u sigurnost i ne izlažu nepotrebnj opasnosti.

Vajat odmeri Kostera.

— Šta hoćeš od mene?

Razbojnik ga je sve vreme iznenađeno posmatrao, još od trenutka kada je izašao iz lokala.

— Hej, pa ti imaš prilično jake nerve, momče! U međuvremenu smo saznali da si došao sam. Onu osmoricu si izmislio. Tim gore po tebe.

Sad je gotovo. Obračunaćemo se za jučerašnji napad.

— Napad? U redu, ako to tako hoćeš da nazoveš Koster. Dakle, šta želiš?

Izenada Koster spusti ruku prema revolveru. U istom trenutku pojavi se čovek sa puškom, do tada prikriven na balustradi.

Vajat se baci u stranu. U padu istrže revolver i ispali dva metka. Koster kriknu, okrete se oko sopstvene ose, a čovek sa puškom pade prvo na krov trema a onda na ulicu.

Kao po komandi treći strelac izlete na ulicu sa dva revolvera.

Za to vreme maršal je ležao na zemlji. Kada se strelac pojavio, ot-kotrljao se dva puta.

Meci, koje je ispalio treći napadač, pogodili su tačno mesto u snegu gde je maršal do pre nekoliko sekundi ležao.

U to su se iznenada pojavili iz saluna „Crveni pas” novi članovi družine. Dva čoveka sa revolverima skočila su na ivicu trema s namerom da pucaju maršalu u leđa.

Međutim, nisu imali prilike za to.

Sa ulaza bara „Srebrni mesec” odjeknuli su pucnji preko glavne ulice Jampe. Jedan za drugim, neverovatnom brzinom. Dva lupeža se sunovratili na ulicu.

Treći koji je promašio maršala i u

poslednjem trenutku urpeo da šmugne u kapiju podiže ruke u vis i osta prikovan za ogradu.

Gore na tremu „Srebrnog meseca” stajao je zaklonjen oblakom barutnog dima visoki čovek u kratkom crnom kaputu, ispod koga se videlo elegantno sašiveno odelo, blistavo bela košulja i somotska mašna. Crni stetson navukao je do samih obrva. Sa lako preplanulog, markantnog lica gledao je par ledeno plavih očiju.

Dok Holidej!

Stajao je tu lako raskoračen. U ispruženim rukama još uvek je držao revolvere niklovanih cevi. Drške koltova bile su ukrašene slonovačom.

Vajat Erp, koji je upravo onesposobio jednim metkom čoveka prikrivenog iza ograde, zapravo drugog strelca iz zasede, video je kako dvojica napadača s trema saluna „Crveni pas” padaju na ulicu pokršeni kockarevim mecima.

Maršal se lagano uspravio i pogledao prema Doku Holideju. Ovaj je mirno punio revolvere i sišao na ulicu.

— Helo, Dok!

— Helo, maršale!

— Kakav lep, miran gradić — rekao je čovek iz Džordžije, vraćajući revolvere u opasač i vadeći tabakeru iz džepa. — Uvek sam priželjkivao da u tako miroljubivom gradiću Ko-

lorada provedem svoje poslednje dane.

Koster je ležao na zemlji, pritiskujući levom rukom ranjenu desnicu.

Sada je tek na ulicu stupio čovek sede kose i ogromnih brkova. Na levoj strani kaputa nosio je srebrnu petokraku. Kad je ugledao maršala, zanemio je. Vajat mu priđe i pruži ruku.

— Helo, šerife, kako ste?

— Pravo da vam kažem, ostao sam bez reči — uzvratil čuvar zakona. — Vi ste odmah sredili jezgro prave družine.

Sada su se pojavila i dva pomoćnika i sakupila oružje članova bande.

Alan Koster i njegova četiri prijatelja odvedeni su u zatvor. Nije dan od njih nije bio opasno ranjen.

Vajat Erp je neko vreme gledao za grupom razbojnika, a onda se uputio prema kockaru. Ovaj je još uvek stajao na mestu na kome je do malopre ležao Koster. Sagnuo se i podigao nekakav predmet, pružajući ga maršalu.

Bio je to prsten načinjen od srebra, na kome je bio urezan trougao.

Ljudi s vešalima!

Dakle, Koster i njegovi ljudi nisu bili neki nepoznati razbojnici koje je slučaj doveo u ovaj grad, nego „sivoliki“.

Naravno, gradom se odmah pronela vest da je Vajat Erp došao.

Vajat Erp i Dok Holidej!

Odmah su pohitali da ih pozdrave Hakat i Džoni Ros. Pojavio se i stari kovač da svojim prijateljima stegne ruku.

Hakat je ponudio prijateljima iz Dodž Sitija da, kao i ranije, odesdu u njegovoj lepoj kući u glavnoj ulici. Dao im je dve najbolje sobe.

Kada su se najzad prijatelji obrelili sami u dnevnoj sobi bankara, Dok Holidej je u nekoliko reči ispričao šta se u Šošonu dogodilo. Prečutao je, međutim, činjenicu da je osam hiljada dolara, koji su se nalazili deponovani u banci Šošona dao Semu sa nalogom da se pobrine za to, da se na starom mestu podigne novi hotel za En Brinklej.

— Nije imalo nikakve svrhe da jašim natrag do Navaho polja, jer je sneg suviše visok, tako da nisam imao nikakvih šansi da niđem vaše tragove.

Kockar je dakle, odlučio da na najbrži mogući način odjaše u Jampu, jer se uverio da napadi na rančera Vintera i En Brinklej nisu slučajni. „Sivoliki“ su ugrozili život Vinteru i vlasnici hotela samo zbog toga što su ovo dvoje maršalovi prijatelji. Znajući da maršal u Jam-

pi ima nekolicinu prijatelja, kockar je pretpostavio da će sledeći napad „sivolikih“ biti upravljen na taj grad.

— Ja sam, naravno, mogao da izbegnem otvorenu borbu sa Kosterom — pričao je Vajat. — Ali mislim da sam dobro učinio što sam tako postupio. Prvo i prvo, Ašmen je bio učenjen, a drugo, smatram da je sasvim dobro što banda zna da smo ovde. U ovakvim uslovima verovatno neće imati hrabrosti da ugroze moje prijatelje. Kapučini, ukoliko je doista tu negde, zna da su svi ljudi u Jampi upozoreni.

Dva dana su prošla. Ujutro trećeg dana čovek iz Misurija nađe pismo upućeno njemu. Na poledini, međutim, nije stajalo ime pošiljaoca.

„Maršale, počinio sam veliku grešku, no možda ćete vi imati razumevanja za jednog nesrećnika. Hteo bih da govorim s vama. Očekujem vas sutra oko podne gore na jezeru Grinvoter.

Lorens Gordon”

Čovek iz Misurija je poznavao Grinvoter. Bilo je to planinsko jezero na sedam milja zapadno od Jampe, odmah ispod planinskih vrhova.

Pošto je kockar pročitao sadržinu pisma, prsnuo je u smeh.

— Zašto vas Kapučini nije pozvao u Montanu, ili čak u Kanadu?

Nekoliko trenutaka maršal ništa nije odgovorio, a onda upitao više za sebe:

— Kad bih mogao da znam da li je sudija doista pisao ovo pismo.

— Čak i da jeste, cela stvar opasno zaudara — primeti kockar.

Gordon se naravno čuvao da siđe u Jampu, pošto je saznao da je Vajat Erp u gradu.

— Bolje nije mogao da smisli — govorio je Holidej prezrivo. — On izgleda sasvim ozbiljno uobražava da vas može ovim jeftinim blefom namamiti gore u planine i ustreliti iz zasede.

U rano jutro sledećeg dana pismo je još uvek ležalo na stolu kada je kockar ušao na doručak. Video je da maršal nije silazio. Kada je gospođa Hakat unela doručak rekao je:

— Mister Erp danas očigledno spava izuzetno čvrsto. Tako nešto ranije kod njega nisam primetio.

Pošto je to rekao, ukočio se, skočio sa stolice, napustio trpezariju i otrčao uz stepenice gore. Energično je kucao na vrata maršalove sobe.

Ništa!

Nije više kucao nego je otvorio vrata i ugledao praznu postelju.

Odmah se stušio u dvorište i ušao u štalu.

Štalski momak pokaza na prazan boks, u kome se sinoć nalazio ždrebac Vajat Erpa.

— Kada sam sišao u štalu, konja više nije bilo.

— Zar nisi video maršala?

— Nisam, miste Holidej.

Džordžijanac se lagano okrete i ostade da stoji na štalskim vratima.

— Da li se nešto dogodilo, Dok?
— upita mladić bojažljivo.

Holidej uzvratu preko ramena:

— Ne, nije. Molim te, osedlaj mi konja.

Samo pola sata kasnije Holidej je isterao konja iz dvorišta i napustio Jampu, grabeći prema zapadu.

Pošto je sneg padao do jutra, nije bilo nade da će videti maršalove tragove. Kockar je jahao prema dolini Pineridža koja je krivudavo vodila uzbrdo prema obroncima Red Kinga. Novi sneg ga je sprečavao da brže grabi napred. No, pošto je znao put, za pola sata stigao je do kamenite visoravni sa koje se dobro mogla videti Jampa. Sneg je bivao sve viši, tako da se sve teže probijao napred. Jezero

Grinvoter bilo je još veoma daleko.

*
* *

Vajat Erp je napustio dvorište bankareve kuće nešto posle dva ponoći. Sneg je već prilično napadao, ali ne toliko da mu ozbiljnije otežava put. Negde oko sedam sati stigao je do kamenog prolaza, na čijem kraju se nalazila dolina, a u njoj majušno jezero Grinvoter. Vajat je posmatrao kamene bastione na suprotnoj strani kako se podižu kao da izrastaju iz snežnog polja. Da su to doista stene, a ne oblaci, moglo se razaznati jedino po tome što se sneg, koji je i dalje padao, zaustavljao na njima.

Maršal nije išao dalje od useka. Skrenuo je između stena, prošao kroz klance grabeći prema zapadu — starom indijanskom prolazu, koji se nalazio s južne strane jezera.

Kada je sneg konačno prestao da pada, stigao je do jednog kamenog ispusta sa koga je mogao da sagleda celu dolinu i zamrznutu površinu jezera.

Sunce je počelo da se penje sa istoka, razbilo sivilo snežnih oblaka i bacilo plameno crvene zrake na vrhove planina, odnoseći poslednje ostatke noći. Sav predeo pretvorio

se kao pod čarobnim štapićem u neopisivu lepotu.

Vajat je ostavio ždrepcu šezdeset jardi iza sebe, jer kameni podest nije bio dovoljno stabilan da izdrži toliki teret. Već je i njegovo stajanje na ovoj, očigledno nesigurnoj, steni bilo rizično.

Čučnuo je na kamen i gledao u dubinu. Malo jezero pod njim delovalo je napušteno i tiho. Ovde na daleko i široko nije bilo ljudskog bića koje bi uspelo da izmakne ostrum pogledu maršala Erpa. Pošto je čučanje na ovom ledenom kamenu postalo neprijatno, maršal se povuče u klanac. Tu je čekao.

Ukoliko se Kapučini nalazi u blizini, onda doista ume majstorski da se prikrije.

Iznenada maršalu sinu neobična misao: šta ako se veliki vođa sivolikih nalazi uz Kapučina i ako je baš on smislio plan sa pismom? Onda je ovo više nego opasno. Jer veliki vođa je u maršalovom dosadašnjem iskustvu bio razbojnik premazan svim mastima. Sve što je duže o tome razmišljao, Vajat je sve više bio uveren da je baš tako. Vođa „sivolikih“ ga je namerno namamio baš ovamo, na ovo jezero. Znao je, naime, da čovek kakav je Vajat Erp neće biti tako glup da

doista siđe dole na jezero. Ali isto tako je bilo izvesno da će potražiti mesto sa koga može da posmatra jezero. Naokolo je postojalo jedno jedino takvo mesto, — ovaj kameni ispust.

Razbojnicima nije bilo potrebno da se pritaje dole na obalu jezera ili u nekom kamenom prolazu. Trebalo je samo da se postave ispred klanca, kojim je maršal prošao do ispusta i tako mu zatvore put.

Po svemu sudeći upao je u klopku!

Plan vođe bande bio je odličan. Međutim, izgleda da prevejani vođa nije računao sa dva činioca: jedan od njih bio je sneg koji je pokrio maršalove tragove.

No, postavljalo se pitanje da li će „sivoliki“ uopšte tražiti njegove tragove? Možda su bili sasvim sigurni da će baš tu doći i uleteti u klopku.

Vajat uvuče svog ždrepcu što je više mogao iza ispupčenog dela klanca da ga zaštiti od napada. Klopka je bila ne samo opasna nego i mala, tako da nije ostavljala mogućnost za manevrisanje. Klanac je bio dug dvanaest jardi, a širok šest.

Drugi činilac sa kojim vođa bande nije računao nosio je ime Džon

Henri Holidej, nekadašnji zubni lekar i vidar, a sada nenadmašni kockar i jedinstveni strelac Divljeg Zapada.

Neće proteći mnogo vremena, a sve ovo što karakteriše Holideja biće ugravirano zlatnim slovima u veliki blok od crnog mermera i to ne daleko odavde na jednom obronku, preko u Glenvud Sprinsu. Ispod tog mermernog kamena ležaće doktor Holidej.

Sati su prolazili.

Nešto posle dvanaest čovek iz Misurija začu iz daljine topot konjskih kopita. U ovom kamenom predelu ovaj topot delovao je kao grmljavina.

Izenada su se jahači stvorili s druge strane. Nije mogao da ih vidi, ali je čuo topot kopita, sada već blizu kraja klanca, istog onoga na čijoj se suprotnoj strani nalazio maršal Erp, a ispred koga se pružao kameni podest.

Stigli su!

Vajat je zatvorenih očiju gotovo ne dišući slušao. Uprkos snažnom odjeku Vajatovo iskusno uho razaznalo je da su u pitanju samo dva konja. A uskoro zatim, samo jedan. Neposredno posle toga hitac zapara vazduh. Odjek ovog hica ponovo je ispunio ceo ovaj kame-

niti kraj užasnom grmljavinom. Kada se odjek utišao, čuo je kora-ke nekog čoveka. Približavali su se žustro i neravnomerno. Nema sumnje, taj čovek je prolazio kroz kameni klanac s ciljem da stigne do ispusta.

Ponovo odjeknu pucanj.

Vajat dokopa ždrepcu i izvuče ga potpuno iz prolaza. Gotovo mu se prilepi telo uz stenu, a onda steže dršku revolvera.

Koraci su iznenada zamukli. Vajat bešumno otkoči revolver i sa-ze se. Munjevito brzo i spretno nailazio je čovek, puzeći kroz klanac. Bio je visok, širokih ramena u krznenom odelu. Na glavi je imao sivu kapuljaču, čiji je vrh bio crn.

Samo pet jardi delilo ga je od maršala. Vajat je napregnuto posmatrao čoveka. Ovaj ga nije primetio, ali je ipak sve vreme držao oružje na gotovu.

Odjeknu pucanj, telo čoveka sa kapuljačom se trže, a oružje mu izlete iz ruke. Kriknuo je neartikulisano i potrčao napred, proletevši pored maršala.

— Stoj!

Vajat Erp je to uzviknuo, a onda kao da mu je nevidljiva ruka stegla grlo.

„Sivoliki” je prošao pored njega

i uz još jedan zverski krik se preko ivice kamenog ispusta sunovratio u dubinu.

Posle toga, posle nekoliko bes-krajnih sekundi čuo se tresak tela o čvrstu ledenu površinu jezera. Pod žestokim udarcem led je popu-stio.

Vajat se okrenuo u pravcu iz ko-ga je „sivoliki“ došao i sreo pogled Holidejevih očiju. Nisu ništa govo-rili. Kockar priđe bliže, stupi na ispust i preko njegove ivice pogle-da u dubinu.

— Dakle, trojica ljudi su došla na istu pomisao.

Gledao je tako neko vreme u pro-valiju, a onda se tek obratio svom prijatelju:

— Zbog čega vam se toliko žu-rilo? Znete i sami da bih pošao sa vama.

— Naravno da znam, ali mi je bilo žao da vas budim.

Holidej sleže ramenima.

— Kada sam skrenuo sa jednog obronka i pošao ovamo, stvorio se iznenada predamnom. Gledao sam ga nekoliko trenutaka. Jedino što sam video bila je kapuljača sa cr-nim vrhom. Pošto me je otkrio sil-no se uplašio i počeo da beži. Ja sam ga naravno sledio. Pošto sam bio uveren da ste vi baš ovde, na suprotnoj strani klanca, pucao sam. Računao sam s tim da ste u opas-nosti, jer se već uveliko razdanilo. Naravno, „sivoliki“ i ja odavno smo ostavili konje i trčali. Ja sam u trku još jednom pucao, ali na žalost promašio. Ili bar mislim da je-sam.

Ostali su tako na kraju klanca i odmarali se. Posle izvesnog vreme-na krenuli su natrag. Ispostavilo se da je ovde maršala čekao jedan jedini čovek. Za klopku, kakva je bila smišljena, i taj jedan čovek je bio sasvim dovoljan. Zbog toga Vajat i Dok nisu strahovali od da-ljih napada.

Ko je bio taj čovek? Da li doista onaj za koga su ga smatrali, sude-ći po kapuljači? Veliki vođa „sivo-likih“, za kojim maršal već mese-cima traga?

Kao što je i očekivao, Vajat utvr-di da je dolina u kojoj se nalazilo malo planinsko jezero Grinvoter, pusta. Samo se na jugozapadnoj strani, nedaleko od obale, nalazila ružna sivocrna mrlja koja je pre-kidala beskrajnu blještavu površi-nu jezera.

Jahali su bliže obali. Mesto gde je pao sivoliki nalazilo se dvanaest jardi udaljeno od obale.

Vajat Erp sjaha s konja, skide laso sa sedla i dobaci prijatelju dru-gi kraj. Ovaj ga pričvrsti za vrh svog sedla i upitno pogleda mar-šala.

— Ne verujem da se to isplati — rekao je muklo.

— Ne, sasvim sigurno neće se is-platiti. No svejedno, moram da znam ko je taj mrtvac u ledu.

Potrajalo je više od četvrt sata dok je maršal dopuzao blizu otvo-ra u ledenoj površini. Tu je ležala kukuljica na mestu gde je vetar oduvao sneg sa površine leda.

Maršal se maši za nju i na ruci mu ostade crni mrlja. Sada mu je

bilo jasno da čovek u jezeru nije vođa „sivolikih”. On je pre kratkog vremena obojio vrh svoje kapuljače. Debela tkanina se na ovoj hladnoći nije sasvim osušila.

Što se više približavao ivici otvora, sve je bivalo opasnije. Holidej je popuštao laso pričvršćeno za Vajatove grudi samo pedalj po pedalj. Do ivice je ostalo samo tri jarde. Led je postao opasno tanak, ili se to maršalu činilo. Sada je puzao santimetar po santimetar napred. Iznenada led počeo zastrašujuće da krcka. Holidej odmah zategao užu. Vajat je ostao prikovan na mestu, a do otvora u ledu ostalo je još samo pola jardi. Mora da uspe!

Voda ispod leda možda je već odavno odnela sivolikog. A možda čovek leži odmah tu kraj otvora. Čovek iz Misurija se kretao beskrajno oprezno. Više nije osećao užasnu hladnoću leda koja mu je još pre nekoliko minuta kočila zglobove. Samo još malo, samo još malo! Led pod njim kao da je ječao. Ležao je pljoštimice na površini, strahujući da li će ga ledeni pokrivač izdržati.

— Nazad! — čuo je kockarev glas.
— Pukotina će se otvoriti do same obale, Vajate!

Maršal je prečuo ovo upozorenje. Krenuo je dalje i uskoro mogao da vidi kroz otvor vodu jezera. Tačno ispod njega ležao je mrtvac izobličena lica.

Bio je to Lorens Gordon, sudija, koji je pošao po nagradu. Hteo je da dobije novac od zločinca kome je pomogao da umakne iz Seskateve.

Kada je maršal ponovo bio na

obali, čutke je pružio kockaru masku. Ovaj pogleda njen crni vrh i reče:

— Očigledno nije bio vođa.

Vajat odmahnu glavom.

— Ne, bio je to Gordon.

Ubrzo su napustili područje jezera Grinvoter.

— Hoćemo li u Jampu? — upitao je Holidej.

Maršal ponovo odmahnu glavom.

— Nema potrebe. Razbojnička banda zna dobro da su građani Jampe upozoreni na opasnost.

— Dakle, jašimo u Piramid!

Vajat potvrdi. Posle izvesnog vremena zaustavio je ždrepcu i pogledao prema šumovitim planinama na severu.

— On sigurno negde gore mora da ima smeštaj. Ne može tek tako, kao duh, da leti preko snega, brda i dolina.

— Mislite li na Kapučina, Vajate?

— Da, na njega i njegovog vođu.

— Ali, ovde u krugu od desetina milja nema naselja. Čak ni planinskog ranča. U Jampu se dole nisu vratili. Jedan od nas dvojice bi morao da ih sretne.

Vajat je grozničavo razmišljao.

— Šta ako Gordon uopšte nije došao iz doline, nego nekim drugim putem stigao u Bluvoter i krenuo prema šumama, tamo gde je postavio da se Kapučini nalazi?

— A kako je onda pismo stiglo u Jampu?

— Pa mora da ga je Kapučini poslao po nekom glasniku.

— Mi znači sada jašimo u Piramid.

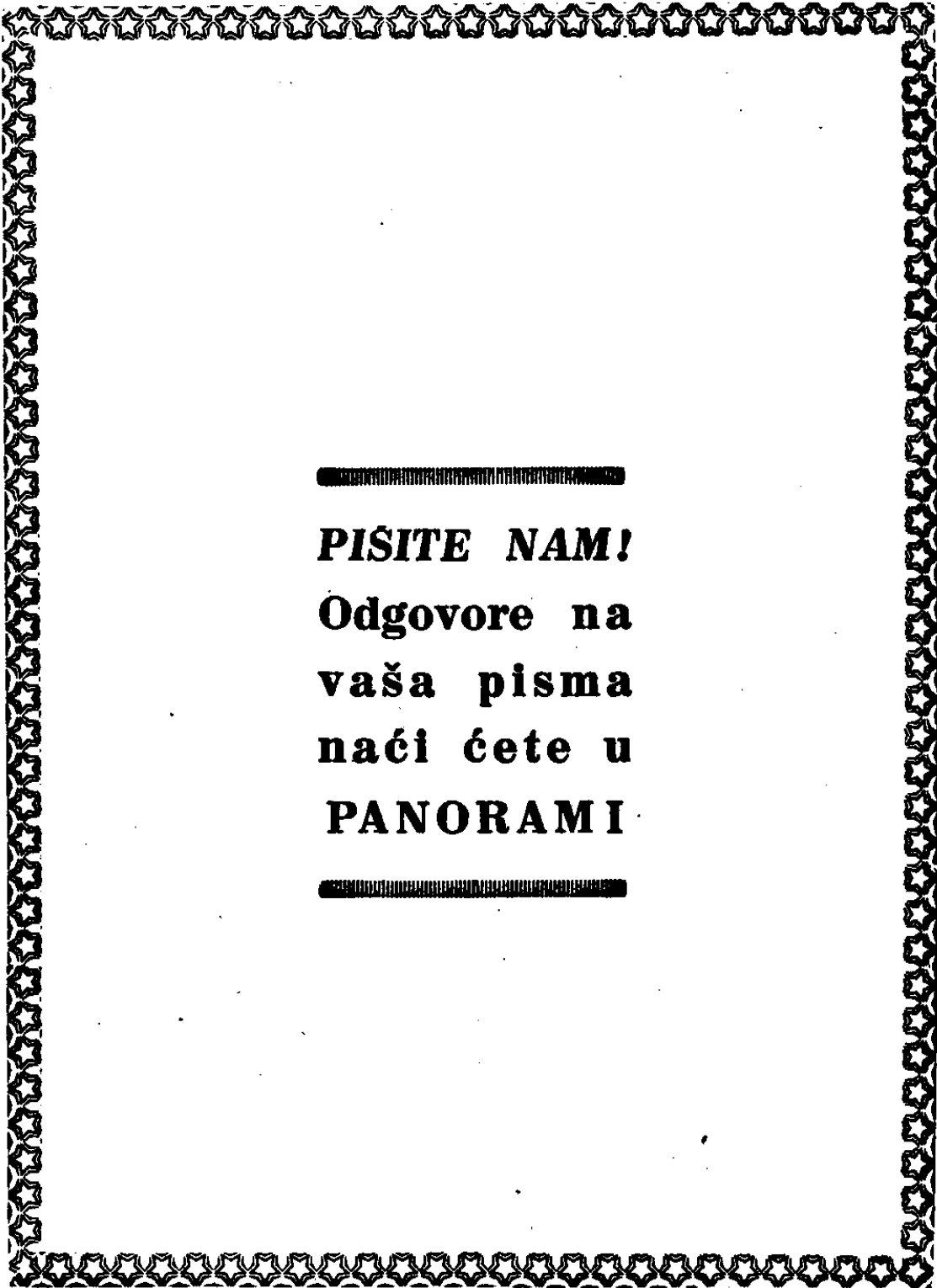
— Da, ali obilaznim putem. Kapučini mora gore da ima nekakav smeštaj. Mislim da znam i koji.

{ — O!

— Gore postoji napušteni logor drvoseča, duboko u šumama.

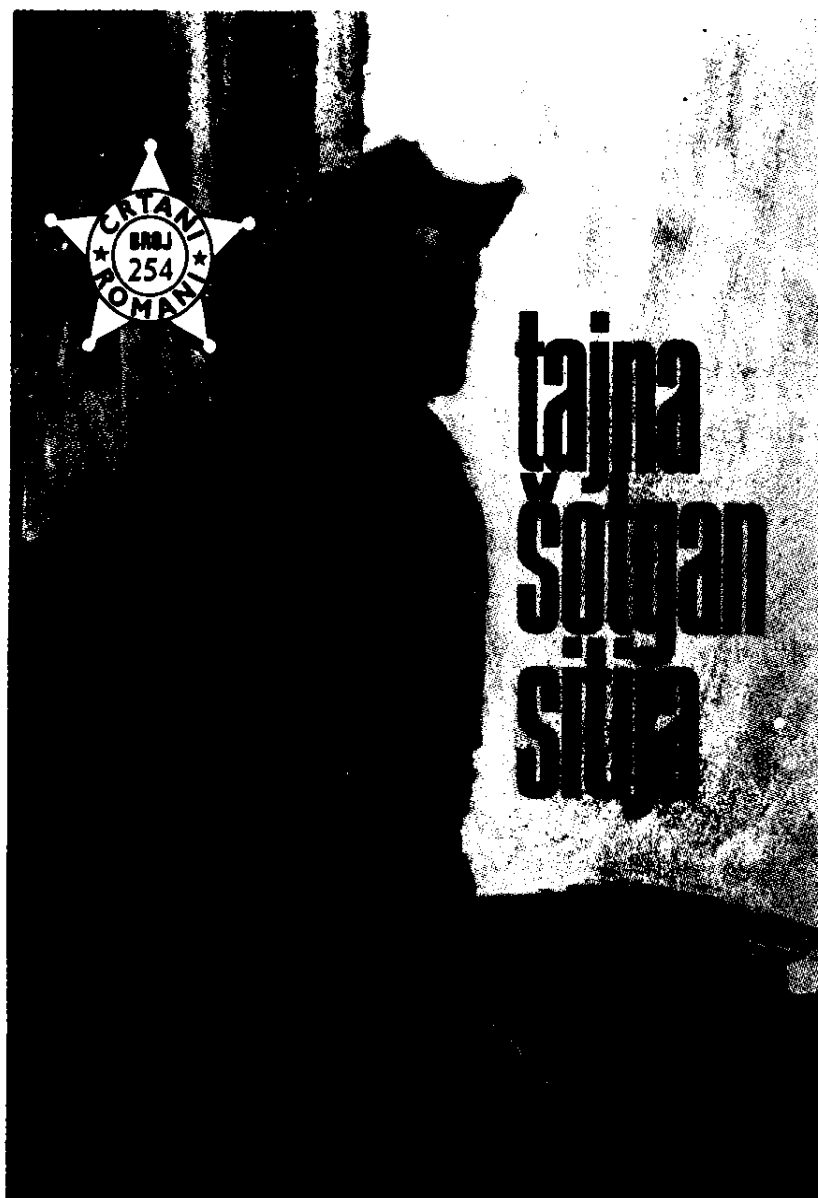
Pošto su se snabdeli sa dosta hrane i svim onim što im je potrebno, krenuli su prema severu, ka šumama gde se nalazio napušteni kamp drvoseča.

KRAJ

PIŠITE NAM!
Odgovore na
vaša pisma
naći ćete u
PANORAMI

SVAKE DRUGE SREDE

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

SVAKE SUBOTE
NOVA SVESKA!
64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik:
Svetozar TOMIĆ. Izbor i kreacija: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata za 3 meseca 26
dinara, za 6 meseci 52 dinara, za jednu godinu 104 dinara. Za inostranstvo cene su
dvostruke. Uplašivati na žiro-račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa“.
25. septembar 1971.